

Bruxelles, 14. lipnja 2018.
(OR. en)

10148/18

**Međuinstitucijski predmet:
2018/0243 (COD)**

CADREFIN 108	COLAC 43
FIN 471	COAFR 165
POLGEN 95	COASI 153
CODEC 1071	RELEX 556
ACP 53	ECOFIN 626
COEST 122	ASIM 74
MAMA 101	ATO 38
DEVGEN 100	PE 83

PRIJEDLOG

Od: Glavni tajnik Europske komisije,
potpisao g. Jordi AYET PUIGARNAU, direktor

Datum primitka: 14. lipnja 2018.

Za: g. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije

---

Br. dok. Kom.: COM(2018) 460 final

Predmet: Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi
Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2018) 460 final.

Priloženo: COM(2018) 460 final

Bruxelles, 14.6.2018.
COM(2018) 460 final

2018/0243 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju

{SEC(2018) 310 final} - {SWD(2018) 337 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi

Ovaj se prijedlog iznosi u kontekstu višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021.–2027., kao što je naznačeno u Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću i Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Moderan proračun Unije koja štiti, osnažuje i brani – Višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.¹. U Komunikaciji se izlažu glavni prioriteti i opći proračunski okvir za programe vanjskog djelovanja EU-a pod naslovom „Susjedstvo i svijet”, uključujući uspostavu Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju.

Cilj Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju jest očuvanje i promicanje vrijednosti i interesa Unije diljem svijeta kako bi se postigli ciljevi i ostvarila načela vanjskog djelovanja Unije, kako su utvrđeni u članku 3. stavku 5., članku 8. i članku 21. Ugovora o Europskoj uniji.

Izazovi na koje je potrebno odgovoriti u okviru vanjskog djelovanja porasli su proteklih godina. Svijet je danas sve nestabilniji zbog nekoliko kriza u susjedstvu EU-a i šire. Regionalni sukobi, terorizam, gospodarske nejednakosti i rastući migracijski pritisci dio su nove stvarnosti koju pogoršavaju porast stanovništva, klimatske promjene i uništavanje okoliša. Istovremeno se na globalnoj razini smanjuje razina siromaštva, no broj osoba koje žive u siromaštvu i dalje je velik problem, uključujući u gospodarstvima u usponu. Neki su partneri ostvarili znatan napredak, no drugi su i dalje u nestabilnoj situaciji.

U višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2014.–2020. pod naslovom Globalna Europa postoji niz financijskih instrumenata, a većina istječe 31. prosinca 2020. Ti instrumenti imaju različite svrhe, unutar širokog raspona ciljeva vanjskog djelovanja EU-a, uključujući:

- smanjenje siromaštva i održiv razvoj (Uredba (EU) br. 233/2014 o uspostavi Instrumenta financiranja za razvojnu suradnju),
- promicanje strateških interesa Unije (Uredba (EU) br. 234/2014 o uspostavi Instrumenta za partnerstvo za suradnju s trećim zemljama),
- pomoć za susjedstvo Unije (Uredba (EU) br. 232/2014 o uspostavi Europskog instrumenta za susjedstvo),
- zaštitu ljudskih prava (Uredba (EU) br. 235/2014 o uspostavi Instrumenta financiranja za demokraciju i ljudska prava širom svijeta),
- odgovor na krize, sprječavanje sukoba i aktivnosti za izgradnju mira u zemljama partnerima (Uredba br. 230/2014 o uspostavi Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru),
- promicanje visoke razine nuklearne sigurnosti (Uredba (Euratom) br. 237/2014 o Instrumentu suradnje u području nuklearne sigurnosti),
- potporu za ponovnu uspostavu održive financijske situacije uz istovremeno poticanje reformi za gospodarsku prilagodbu (makrofinancijska pomoć)²,

---

¹ COM (2018) 321 final

² Makrofinancijska pomoć financijski je instrument koji se primjenjuje na pojedinačnoj osnovi za pomoć zemljama koje su uglavnom geografski blizu EU-a i imaju ozbiljne poteškoće s platnom bilancom.

- potporu malim i srednjim poduzećima u ciljanim trećim zemljama i razvoj socijalne i gospodarske infrastrukture te potporu projektima povezanim s klimatskim promjenama (Odluka (EU) 2018/412 o izmjeni Odluke br. 466/2014/EU o mandatu za vanjsko kreditiranje),
- Jamstveni fond za vanjsko djelovanje (Uredba (EZ, Euratom) br. 480/2009) i
- Europski fond za održivi razvoj, njegovo jamstvo i jamstveni fond (Uredba (EU) 2017/1601).

Zajednička provedbena uredba (Uredba (EU) br. 236/2014) o utvrđivanju zajedničkih pravila i postupaka za provedbu instrumenata Unije za financiranje vanjskog djelovanja također će uskoro isteći.

Iako se 11. Europski razvojni fond³ sada financira izvan proračuna EU-a, riječ je o jednom od većih instrumenata za financiranje vanjskog djelovanja, a istječe krajem 2020. Njegov je cilj osiguranje suradnje s afričkim, karijskim i pacifičkim državama koje su stranke u Sporazumu o partnerstvu iz Cotonoua te s prekomorskim zemljama i područjima.

U skladu s Komunikacijom „Nov, moderan višegodišnji financijski okvir za Europsku uniju koja učinkovito ostvaruje svoje prioritete nakon 2020.”⁴ te kao što je zaključeno u procjeni učinka⁵ priloženoj ovoj Uredbi, sve gore navedene instrumente trebalo bi obuhvatiti jednim širokim instrumentom, osim bespovratnih sredstava za makrofinancijsku pomoć i dijela Instrumenta za suradnju u području nuklearne sigurnosti⁶.

Nedavnim preispitivanjima i evaluacijama⁷ instrumenata za financiranje vanjskog djelovanja utvrđena je njihova dodana vrijednost i važnost. No ujedno su istaknute prilike za poboljšanja, a posebno potreba da se pojednostavne načini rada i da se EU-u omogući odgovor na nepredviđene okolnosti uz veću fleksibilnost. Stečeno iskustvo i rastući izazovi Komisiju su potakli da izmijeni ustroj instrumenata za financiranje vanjskog djelovanja i u proračun uvrsti aktivnosti koje se sada financiraju iz Europskog razvojnog fonda. Zahvaljujući ovom prijedlogu EU će i dalje moći igrati aktivnu ulogu u promicanju ljudskih prava, stabilizacije, razvoja, sigurnosti, suzbijanju temeljnih uzroka nezakonite migracije, promicanju trgovine, borbi protiv klimatskih promjena i zaštiti okoliša, među ostalim. No moći će djelovati na sveobuhvatniji način, a resursi će se moći fleksibilnije usmjeravati kamo je potrebno, ovisno o promjenama u međunarodnom okruženju.

Ovim se prijedlogom predviđa da se on počinje primjenjivati od 1. siječnja 2021. te je predstavljen Uniji od 27 država članica u skladu s obaviješću Ujedinjene Kraljevine o njezinoj namjeri povlačenja iz Europske unije i Euratoma na temelju članka 50. Ugovora o Europskoj uniji, koju je Europsko vijeće primilo 29. ožujka 2017.

³ Unutarnji sporazum o 11. Europskom razvojnog fondu – SL L 210, 6.8.2013., str. 1.; Uredba Vijeća (EU) 2015/322 o provedbi 11. europskog razvojnog fonda i Odluka Vijeća (EU) 2015/334 o izmjeni unutarnjeg sporazuma.

⁴ COM/2018/092 final

⁵ SWD (2018) 337.

⁶ Aktivnosti u području nuklearne tehnologije zahtijevaju posebnu pravnu osnovu, a donose se prema posebnom postupku, u skladu s Ugovorom o Euratomu.

⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/mid-term-review-report-external-financing-instruments_en

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike**

Prijedlogom se osigurava okvir za provedbu politika vanjskog djelovanja i međunarodnih obveza. Međunarodne obveze obuhvaćaju Program održivog razvoja do 2030.⁸, Pariški sporazum o klimatskim promjenama⁹, Akcijski plan iz Addis Abebe¹⁰, Okvir iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa (2015.–2030.)¹¹ i Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2282 (2016) o održavanju mira¹². Unutar EU-a, politički okvir obuhvaća odredbe Ugovora o vanjskom djelovanju, koje su dodatno razrađene u globalnoj strategiji EU-a za vanjsku i sigurnosnu politiku¹³, novi Europski konsenzus o razvoju¹⁴, obnovljeno partnerstvo EU-a i Afrike¹⁵ i revidiranu europsku politiku susjedstva¹⁶, među ostalim¹⁷. Uredba će ujedno tvoriti okvir za provedbu partnerstva koje se nadovezuje na važeći Sporazum iz Cotonoua¹⁸, u kojem se utvrđuju pridruživanje i partnerstvo između članica Skupine afričkih, karipskih i pacifičkih država i Europske zajednice i njezinih država članica.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Pri provedbi ove Uredbe osigurat će se usklađenost s drugim područjima vanjskog djelovanja i relevantnim politikama EU-a, te dosljednost s politikom razvoja¹⁹. To se odražava i u Programu do 2030. i znači da je potrebno uzeti u obzir učinke svih politika na održivi razvoj na svim razinama: nacionalnoj razini, na razini unutar EU-a, na razini drugih zemalja, kao i na globalnoj razini.

Štoviše, potrebno je težiti ostvarenju sinergija s djelovanjima u okviru drugih programa EU-a kako bi se maksimalno povećao učinak zajedničkih intervencija. Poboljšani učinak djelovanja Unije ostvarit će se kroz interakcije i komplementarnost s takvim programima. Djelovanje koje se financira u okviru ovog prijedloga trebalo bi biti dosljedno s onim koje se provodi u okviru Instrumenta pretprijetne pomoći III.²⁰, Odluke o prekomorskim zemljama i područjima²¹, Europskog instrumenta za nuklearnu sigurnost kojim će se dopuniti Instrument

---

⁸ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

⁹ http://unfccc.int/paris_agreement/items/9485.php

¹⁰ http://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2015/08/AAAA_Outcome.pdf

¹¹ <https://www.unisdr.org/we/coordinate/sendai-framework>

¹² Doneseno na 7680. sastanku Vijeća sigurnosti 27. travnja 2016.

¹³ <http://www.securitycouncilreport.org/un-documents/document/sres2282.php>

¹⁴ <https://europa.eu/globalstrategy/en/global-strategy-foreign-and-security-policy-european-union>

¹⁵ https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/european-consensus-on-development-final-20170626_en.pdf

¹⁶ <https://www.africa-eu-partnership.org/en>

¹⁷ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/neighbourhood/pdf/key-documents/151118_joint-communication_review-of-the-enp_hr.pdf

¹⁸ Među ostalim, Integrirana politika Europske unije za Arktik (JOIN(2016) 21 final, Zajednička komunikacija Europskom parlamentu i Vijeću, „Integrirana politika Europske unije za Arktik” od 27. travnja 2016.) i Sinergija za Crno more (COM(2007) 160 final, Komunikacija Komisije Vijeću i Europskom parlamentu, „Sinergija za Crno more – nova inicijativa za regionalnu suradnju”, 11. travnja 2007.).

¹⁹ https://ec.europa.eu/europeaid/regions/african-caribbean-and-pacific-acp-region/cotonou-agreement_en

²⁰ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/policy-coherence-development_en

²¹ COM (2018) 465 final Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA III)

²¹ COM(2018) 461 final Prijedlog odluke Vijeća o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji, uključujući odnose između Europske unije, s jedne strane, te Grenlanda i Kraljevine Danske s druge strane („Odluka o pridruživanju prekomorskih zemalja”).

za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju na temelju Ugovora o Euratomu²², zajedničke vanjske i sigurnosne politike te novopredloženog Europskog instrumenta mirovne pomoći²³ koji se financira izvan proračuna EU-a. Humanitarna pomoć, kako je definirana u članku 214. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, neće se financirati u okviru ovog prijedloga, nego će se i dalje financirati na temelju Uredbe o humanitarnoj pomoći²⁴.

Jamstvo za vanjsko djelovanje, koje se financira ovom Uredbom i instrumentom IPA III. obuhvaćat će i izdvajanje rezervacija za makrofinancijsku pomoć kako bi se riješila neravnoteža platne bilance u pogođenim zemljama. Dodjela makrofinancijske pomoći u okviru Jamstva za vanjsko djelovanje trebala bi biti dostatna za rješavanje političkih izazova i gospodarske nestabilnosti u tim zemljama, pri čemu se kao orijentir uzima godišnji opseg kreditiranja dogovoren u okviru preispitivanja višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2014. – 2020. u sredini razdoblja. Ova neprogramska potpora trebala bi dopunjavati druge oblike pomoći utvrđene u ovoj Uredbi.

Financijska sredstva koja se dodjeljuju u okviru ove Uredbe trebala bi se upotrebljavati i za financiranje djelovanja povezanog s mobilnosti u svrhu učenja (među trećim zemljama, iz trećih zemalja u Uniju i obrnuto) u okviru programa Erasmus, te za suradnju i politički dijalog s tim zemljama u području obrazovanja i kulture, u skladu s Uredbom o programu Erasmus i Uredbom o programu Kreativna Europa.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Ovaj se Prijedlog temelji na člancima 209., 212. i 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Komisija predstavlja Prijedlog u skladu s postupkom utvrđenim u članku 294. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Pravni okvir za suradnju sa zemljama i regijama partnerima iznosi se u dijelu petom glavi III. poglavljima 1. i 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

• Supsidijarnost

Iz niza razloga EU je u jedinstvenom položaju za pružanje vanjske pomoći. Njegov status nadnacionalnog subjekta donosi mu politički utjecaj i odgovarajući pregovarački položaj. EU je globalno prisutan kroz svoje delegacije, a time dobiva golemu mrežu informacija o kretanjima u zemljama diljem svijeta. Ujedno je i stranka u većini multilateralnih procesa čiji je cilj rješavanje globalnih izazova. To EU-u omogućuje da bude upoznat s novim potrebama i problemima te da na odgovarajući način preraspodijeli resurse. Djelovanje EU-a i država članica sve se više dopunjuju. Time se jačaju dijalog i suradnja sa zemljama partnerima, a to se sve više odražava u zajedničkom programiranju s državama članicama.

EU može dopunjavati djelovanje država članica u potencijalno opasnim situacijama ili u slučaju posebno skupih intervencija. U nekim područjima u kojima države članice nisu

---

²² COM(2018) 462 final Prijedlog uredbe Vijeća o uspostavi Europskog instrumenta za nuklearnu sigurnost koji dopunjuje Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju na temelju Ugovora o Euratomu.

²³ C(2018) 3800 final Prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Vijeću za odluku Vijeća o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći.

²⁴ Uredba Vijeća (EZ) br. 1257/96 od 20. lipnja 1996. o humanitarnoj pomoći (SL L 163, 2.7.1996, str. 1.)

aktivne, EU je i dalje glavni, a ponekad i jedini aktivni subjekt. To je slučaj, primjerice, u osjetljivim kontekstima kao što su zaštita ljudskih prava i misije promatranja izbora.

EU ima priliku uspostaviti dijalog i suradnju s međunarodnim i regionalnim organizacijama, primjerice sa skupinom zemalja AKP-a i Afričkom unijom.

Dodana vrijednost EU-a može se ostvariti na temelju količine resursa koje EU distribuira kroz svoje instrumente, njegovih relativno fleksibilnih oblika upravljanja i predvidivosti resursa tijekom trajanja višegodišnjeg financijskog okvira.

EU ima znatnu stručnost u određenim područjima koja su se razvila na temelju europske povijesti (primjerice, regionalna integracija i tranzicija u demokratski ustroj države) te iz uspješnih politika (primjerice stručnost u području sigurnosti opskrbe hranom stečena u okviru zajedničke poljoprivredne politike i zajedničke ribarstvene politike i u okviru tehničkih standarda jedinstvenog tržišta). EU ima priznat međunarodni ugled kao akter u izgradnji mira i sprječavanju sukoba koji aktivno podupire slobodne izbore i ljudska prava.

- **Proporcionalnost**

U skladu s načelom proporcionalnosti predloženom se Uredbom ne prelazi ono što je nužno za postizanje njezinih ciljeva.

- **Odabir instrumenta**

U skladu s člancima 209. i 212. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kojima je propisan redovni zakonodavni postupak koji treba primjenjivati za donošenje mjera za provedbu suradnje s trećim zemljama, prijedlog ima oblik uredbe kako bi se zajamčilo da je u cijelosti obvezujuć i izravno primjenjiv te da se ujednačeno primjenjuje.

3. REZULTATI RETROSPEKTIVNIH EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINAKA

- **Retrospektivna evaluacija/provjera primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

U izvješću o preispitivanju u sredini programskog razdoblja²⁵ koje je Komisija donijela za 10 instrumenata za vanjsko financiranje²⁶, izvješćima o *ex post* evaluaciji makrofinancijske pomoći i preispitivanju u sredini programskog razdoblja mandata Europske investicijske banke za vanjsko kreditiranje²⁷ zaključeno je da su, sveukupno gledajući, instrumenti za vanjsko financiranje bili primjereni svrsi te da je vidljiv napredak k ostvarivanju ciljeva. U izvješćima je vidljivo da su potrebni dodatni resursi za instrumente vanjskog financiranja jer je dosegnuta granica njihova financijskog kapaciteta.

---

²⁵ Izvješće o preispitivanju u sredini programskog razdoblja COM(2017) 720 final temeljilo se na deset radnih dokumenata službi Komisije (jedan za svaki instrument; vidjeti popis u nastavku), a oni su se pak temeljili na deset neovisnih evaluacija. Izvješće o preispitivanju u sredini programskog razdoblja, radni dokumenti službi Komisije i neovisne evaluacije dostupni su ovdje: https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

²⁶ Riječ je o ovih deset instrumenata: Instrument za razvojnu suradnju (IRS); Europski razvojni fond (ERF); Europski instrument za susjedstvo (ENI); Instrument pretprijetne pomoći (IPA II); Instrument za doprinos stabilnosti i miru (IcSP); Europski instrument za demokraciju i ljudska prava (EIDHR); Instrument za partnerstvo (PI); Instrument za suradnju u području nuklearne sigurnosti (INSC); Odluka o Grenlandu (GD) i Zajednička provedbena uredba (CIR).

²⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52016DC0584>

Instrumentima se utvrđuju područje primjene, ciljevi i postupci za provedbu politika. Izvješćem o preispitivanju u sredini programskog razdoblja pokazalo se da se instrumentima mogu pokriti gotovo sve potrebe i ciljevi vanjskog djelovanja EU-a. Instrumenti bi se mogli poboljšati tako da odražavaju niz kretanja, primjerice: novi politički okvir koji obuhvaća univerzalnu pokrivenost iz Programa do 2030., migracijsku/izbjegličku krizu i vanjsku projekciju internih politika. K tomu, potrebno je dodatno razmotriti poveznice između razvoja i sigurnosti i ukupne razine ambicije za postizanje mira i sigurnosti u vanjskom djelovanju.

Uvođenjem načela stupnjevanja²⁸ u određene instrumente (npr. Instrument za razvojnu suradnju) pojavio se nedostatak u sposobnosti EU-a da bilateralno surađuje sa zemljama s višim srednjim dohotkom. Budući da neke situacije u tim zemljama mogu zahtijevati takvu potporu (npr. postkrizne situacije), utvrđeno je da bi EU trebao pronaći inovativne načine suradnje s naprednijim zemljama u razvoju i strateškim partnerima, kao što se iznosi u novom Europskom konsenzusu o razvoju²⁹ i u skladu s univerzalnom pokrivenosti iz Programa do 2030.

Promicanje temeljnih vrijednosti i ljudskih prava osnova je instrumenata. Međutim, bilo je poteškoća s promicanjem i unaprjeđivanjem tog programa u nekim zemljama, a u mnogim zemljama smanjuje se prostor djelovanja za organizacije civilnog društva. Zbog toga je rad na tim pitanjima izazovan i ukazuje na napetost između promicanja ljudskih prava i prioritarnih interesa pojedinih partnera.

U aktualnom kontekstu višestrukih kriza i sukoba EU mora imati sposobnost brze reakcije na promjenjive događaje. No nedostatak financijske fleksibilnosti nekih instrumenata ograničava mogućnost brze reakcije. Kada su se pojavili novi prioriteti, poput migracijske/izbjegličke krize, nastali su problemi s preraspodjelom sredstava u okviru instrumenata koji se financiraju iz proračuna jer su veliki iznosi bili rezervirani za dugoročne programe i nije bilo dovoljno prostora za djelovanje. Kao što je navedeno u izvješću o preispitivanju u sredini programskog razdoblja, potrebno je povećati fleksibilnost.

Potrebna je dosljednost između sastavnica pojedinačnih instrumenata, među različitim instrumentima i među donatorima. Sveukupno, zaključci izvješća razilaze se u pogledu dosljednosti. Dosljednost unutar instrumenata je zadovoljavajuća. Instrumenti su bili donekle međusobno usklađeni, no zbog velikog broja programa ponekad se djelovanje preklapalo, posebno u pogledu složene suradnje s naprednijim zemljama u razvoju. K tomu, zbog međuovisnosti geografskih i tematskih pristupa ponekad su se javljale nedosljednosti u odgovorima pojedinih zemalja. Povratne informacije iz delegacija EU-a upućuju da su zemlje imale poteškoća u upravljanju komplementarnim sastavnicama i njihovu iskorištavanju te stvaranju sinergija između instrumenata. Sveukupno, zaključeno je da EU propušta prilike za koordinirane strategije u pojedinoj zemlji/regiji.

U pogledu usklađenosti s državama članicama preispitivanjem je utvrđeno da bi se zajedničko programiranje moglo dodatno ojačati. No to bi zahtijevalo da u određenim slučajevima i vlade zemalja partnera i države članice preuzmu više obveza.

Izvješće o preispitivanju u sredini programskog razdoblja upućuje na pozitivna kretanja u pogledu postizanja rezultata. No zabilježene su poteškoće u pogledu mjerenja rezultata. Informacije o sustavima praćenja na koje se upućuje u instrumentima često nisu bile dostatne. Nedostajali su podaci (uključujući referentne vrijednosti) za mjerenje napretka u pogledu

---

²⁸ U okviru trenutačne suradnje EU-a „stupnjevanje” znači da zemlje s višim srednjim dohotkom više nisu prihvatljive za bilateralnu suradnju.

²⁹ Točke 91.–93.

ispunjavanja ciljeva instrumenata (posebno onih na visokoj razini), a postojalo je i shvaćanje da mnogi vanjski čimbenici (primjerice politike zemalja partnera i drugi donatori) utječu na ostvarivanje ciljeva.

Kad je riječ o uključivanju prioriteta EU-a u sve politike, zabilježen je znatan napredak u pogledu postojećih instrumenata u području klimatskih promjena³⁰, dok je potrebno učiniti više kako bi se odgovorilo na opseg drugih izazova u području okoliša, primjerice gubitak bioraznolikosti i uništavanje prirodnih resursa. Smatralo se da je uključivanje pitanja ljudskih prava, što obuhvaća ravnopravnost spolova i osnaživanje žena, u većini slučajeva „u tijeku”, a vlade zemalja partnera ponekad nisu zainteresirane za ta područja ili se opiru rješavanju tih pitanja.

Zaključeno je da organizacije općenito djeluju učinkovito, no neki dionici smatrali su da je provedba nekih instrumenata administrativno opterećujuća.

U okviru Plana za vanjska ulaganja privukla su se znatna privatna ulaganja u održive poslovne prijedloge osmišljene kao odgovor na potrebe održivog razvoja, a javna su sredstva bila ograničena. Jamstvo Europskog fonda za održivi razvoj pridonosi povećanju potrebnih ulaganja u zemljama partnerima, uključujući područja i sektore visokog rizika, a početak njegove primjene je obećavajuć. Europski fond za održivi razvoj plus i Jamstvo za vanjsko djelovanje nastavit će rad na temelju tih pozitivnih rezultata.

• **Savjetovanja s dionicima**

Tijekom sastavljanja dokumenata o evaluaciji na kojima se temeljilo izvješće o preispitivanju u sredini programskog razdoblja održane su tri vrste savjetovanja s dionicima. Evaluatori su proveli oko tisuću strukturiranih ili polustrukturiranih intervjua sa službenicima EU-a i predstavnicima institucija EU-a, država članica i zemalja partnera. Održano je nekoliko tehničkih radionica za predstavljanje nacрта evaluacija i raspravu sa sudionicima iz Europskog parlamenta, radnih skupina Vijeća, odbora država članica i organizacija civilnog društva te lokalnih tijela. Otvoreno javno savjetovanje održano je 2017.³¹ Cilj savjetovanja bilo je prikupljanje povratnih informacija od dionika o nalazima proizašlima iz evaluacija instrumenata i budućim instrumentima za vanjsko financiranje nakon 2020.³²

U nastavku se iznosi sažetak glavnih poruka dobivenih od dionika.

Fleksibilnost: dionici su se složili da bi novi financijski instrumenti trebali biti fleksibilniji pri odgovoru na nepredvidive izazove i krize. Posebno su istaknuli potrebu za jednostavnijim prebacivanjem sredstava među regijama i oblicima pomoći. No naglašeno je i da se veća fleksibilnost ne bi trebala ostvariti nauštrb predvidivosti, odgovornosti zemalja i usmjerenosti na postizanje dugoročnih razvojnih ciljeva. Neki su ispitanici zagovarali dostatne rezerve kako bi se osigurala fleksibilnost i predvidivost.

Dosljednost: dionici su smatrali da je potrebno osigurati veću dosljednost između vanjskih i unutarnjih politika EU-a te između samih vanjskih instrumenata. Neki su naglasili potrebu za boljim dopunjavanjem geografskih i tematskih instrumenata i povećanjem sinergija među

---

³⁰ Primjerice, doprinosi za klimatske promjene u okviru 11. ERF-a povećali su se s 3,3 % 2014. na 23,3 % 2016., dok su se doprinosi za klimatske promjene u okviru IRS-a povećali sa 17,7 % 2014. na 24,9 % 2016. Izvor: pokazatelj 12.b, Okvir EU-a za rezultate međunarodne suradnje i razvoja s ulaznim podatcima iz sustava za izvješćivanje vjerovnika Odbora za razvojnu pomoć OECD-a.

³¹ https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

³² Dodatne informacije o javnom savjetovanju potražite na internetskoj stranici https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

njima. Drugi su smatrali da su ciljevi održivog razvoja najprikladniji temelj za povećanje dosljednosti između vanjske i unutarnje politike. Većina je preporučila da EU preuzme vodeću ulogu u zbližavanju različitih dionika unutar EU-a i izvan njega.

Neki su ispitanici istaknuli rizik od preklapanja kada se isti ciljevi politika financiraju s pomoću više instrumenata. Ispitanici su pozvali i na jasno razgraničavanje instrumenata i istaknuli da je potrebno osigurati da geografski i tematski programi iskorištavaju međusektorske sinergije i poveznice među njima.

Komplementarnost: u pogledu ustroja budućih instrumenata, dionici su se usuglasili da objedinjavanje geografskih i tematskih programa donosi pozitivne rezultate. Naglasili su da je vrijednost geografski ustrojenih instrumenata u njihovu kapacitetu za rješavanje specifičnih potreba zemalja partnera na prilagođen način. To je ključno s obzirom na različitost instrumenata i potreba u tim zemljama. Dionici cijene i globalne, ciljne intervencije koje se nude u okviru instrumenata kao što su Instrument za partnerstvo i Instrument koji doprinosi stabilnosti i miru.

Pojednostavnjenje: dionici se zalažu da EU dodatno pojednostavni ukupni ustroj instrumenata. EU bi trebao i dalje raditi na pojednostavnjivanju opterećujućih administrativnih i financijskih postupaka. Civilno društvo i lokalna tijela naglasili su da postojeći postupci i pravila imaju važne implikacije za njihovu sposobnost dodatnog uključivanja u razvojnu suradnju.

Utjecaj: dionici su se složili da inovativni financijski instrumenti mogu igrati važnu ulogu u mobilizaciji javnog i privatnog financiranja za vanjsku pomoć EU-a. Ohrabruju pozitivni zaključci iz nedavne evaluacije mješovitog financiranja³³ o mobilizaciji dodatnih ulaganja i financijskoj aditivnosti ostvarenoj takvim instrumentima. No ispitanici iz civilnog društva istaknuli su zabrinutost u pogledu toga da prioriteta privatnog sektora nadjačavaju ciljeve smanjenja siromaštva u zemljama partnerima.

Ovaj prijedlog odgovor je na većinu problema koje su dionici iznijeli.

- **Vanjsko stručno znanje**

Izvješće o preispitivanju u sredini programskog razdoblja i povezani radni dokumenti službi u velikoj su se mjeri temeljili na nizu neovisnih izvješća o evaluacijama provedenima od 2016. do 2017. (jedna evaluacija po instrumentu). Istovremeno, sastavljeno je neovisno izvješće s ključnim porukama o nizu instrumenata vanjskog djelovanja. Ti su instrumenti prethodno obuhvaćeni izvješćem o preispitivanju u sredini programskog razdoblja.³⁴

Osim tih nedavnih izvješća, u istorazinskoj ocjeni razvojne suradnje EU-a u 2012. koju je sastavio Odbor za razvojnu pomoć OECD-a³⁵ iznesen je niz preporuka u vezi s ustrojem, pravilima i postupcima instrumenata EU-a za vanjsko financiranje. Primjerice, OECD je pozvao EU da dodatno pojednostavni i modernizira suradnju smanjenjem broja proračunskih stavki, usklađivanjem pravila Instrumenta za razvojnu suradnju i Europskog razvojnog fonda, pojednostavnjenjem postupaka za odobravanje i povećanjem dosljednosti između regionalnih i tematskih programa. Od EU-a je zatraženo djelotvornije, pravodobnije i fleksibilnije

---

³³ Vidjeti https://ec.europa.eu/europeaid/evaluation-blending_en

³⁴ Vidjeti https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

³⁵ <http://www.oecd.org/dac/peer-reviews/europeanunion2012dacpeerreviewmainfindingsandrecommendations.htm>

djelovanje na razini programa i u okviru niza instrumenata. Potonje je osobito važno u nestabilnim situacijama i krizama, gdje OECD vidi znatan prostor za napredak.

- **Procjena učinka**

Komisija je 2018. provela procjenu učinka³⁶ kojom je obuhvaćen naslov Globalna Europa u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2014.–2020. s naglaskom na predložene veće izmjene vanjskog djelovanja, uključujući obuhvaćanje nekoliko instrumenata jednim širokim instrumentom i integraciju aktivnosti koje se sada financiraju iz Europskog razvojnog fonda u proračun EU-a.

U analizi je zaključeno da prednosti prestanka financiranja razvojnih aktivnosti kroz Europski razvojni fond izvan proračuna EU-a nadmašuju nedostatke tako dugo dok su ispunjeni sljedeći preduvjeti:

- iznos dodijeljen za vanjsko djelovanje ne bi smio biti manji od zbroja ERF-a i ostalih financijskih instrumenata za vanjsko djelovanje;
- fleksibilnost ERF-a trebalo bi, koliko je to moguće, prenijeti na proračun EU-a i
- vojne operacije koje se financiraju kroz Instrument mirovne pomoći za Afriku Europskog razvojnog fonda trebale bi se i dalje financirati s pomoću drugog izvanproračunskog mehanizma. Riječ je o Europskom instrumentu mirovne pomoći koji je predmet zasebnog prijedloga.

U procjeni učinka zaključeno je i da je, osim instrumenata vrlo specifične naravi, kao što je instrument za humanitarnu pomoć koji funkcionira po načelu neutralnosti, većinu instrumenata moguće objediniti u jedan, a oni obuhvaćaju Zajedničku provedbenu uredbu, Instrument za razvojnu suradnju, Europski razvojni fond, Europski fond za održivi razvoj, mandat za vanjsko kreditiranje, Europski instrument za susjedstvo, Europski instrument za demokraciju i ljudska prava, Jamstveni fond, Instrument koji doprinosi stabilnosti i miru te Instrument za partnerstvo. Sljedeći instrumenti trebali bi ostati zasebni: instrument pretpristupne pomoći; instrument humanitarne pomoći; proračun za zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku (ZVSP); instrument za prekomorske zemlje i područja, uključujući Grenland; mehanizam Unije za civilnu zaštitu; program Volonteri za humanitarnu pomoć EU-a; potpora turskoj zajednici na Cipru; pričuva za pomoć u nuždi i novi Europski instrument mirovne pomoći.

Kao što je Komisija primijetila³⁷, postojeći ustroj instrumenata za financiranje vanjskog djelovanja previše je složen, a to su istakli i partneri tijekom otvorenog javnog savjetovanja. Obuhvaćanje niza instrumenata jednim širokim instrumentom omogućilo bi racionalizaciju sustava upravljanja i nadzora i smanjenje administrativnog opterećenja za sve dionike. Pojednostavnjivanjem sustava nadzora relevantnim bi se institucijama omogućio bolji i sveobuhvatniji pregled vanjskih rashoda EU-a.

Širokim instrumentom omogućio bi se sveobuhvatniji geografski i tematski pristup, čime bi se pospješila transregionalna, globalna i višesektorska provedba politika. EU bi omogućio dosljedne odgovore i sinergije i uklonio tematske i geografske podjele.

---

³⁶ SWD (2018) 337.

³⁷ Posebno, dokument za razmatranje o budućnosti financija EU-a (lipanj 2017.) i Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću (veljača 2018.).

Time bi se uklonila preklapanja, posebno između postojećeg Instrumenta za partnerstvo i Instrumenta za razvojnu suradnju, u odnosu na inovativnu suradnju s naprednijim zemljama u razvoju, te između geografskih i tematskih programa (odnosno geografskih programa iz Europskog razvojnog fonda i tematskih programa iz Instrumenta za razvojnu suradnju).

Odbor za nadzor regulative 25. travnja 2018. dao je uvjetno pozitivno mišljenje o procjeni učinka³⁸ uz napomenu da je potrebno uvrstiti preporuke Odbora o određenim pitanjima. Stoga je procjena revidirana na sljedeći način:

- navedeno je više informacija o upravljačkoj strukturi novog instrumenta, uključujući informacije o postupcima donošenja odluka;
- dodatno je objašnjeno nekoliko pitanja u kontekstu financiranja, uključujući osnovni iznos financiranja, namjensko odvajanje iznosa za regije i tematska područja te ključ doprinosa država članica Europskom razvojnog fondu i
- razjašnjen je način funkcioniranja budućih sustava praćenja i evaluacije.

Mišljenje odbora i povezane izmjene procjene učinka dodatno su opisani u Prilogu 1. procjeni učinka.

• **Pojednostavnjivanje**

Prioritet Komisije za cijeli višegodišnji financijski okvir jest pojednostavnjivanje njegova regulatornog okruženja.

Obuhvaćanje niza instrumenata jednim širokim instrumentom pružit će priliku za racionalizaciju sustava upravljanja i nadzora i smanjenje administrativnog opterećenja institucija EU-a i država članica. Umjesto na višestruke programske procese, debate će se više usmjeriti na političke ciljeve i angažman s vanjskim partnerima. K tomu, djelovanje koje se kumulativno financira iz različitih programa Unije samo će jednom biti podložno reviziji koja obuhvaća sve programe i odgovarajuća primjenjiva pravila.

Pojednostavnjenje ne znači i manje nadzora ili odgovornosti. Međuinstitucijska ravnoteža u potpunosti bi se sačuvala. Umjesto toga, proračunske ovlasti i ovlasti nadzora Europskog parlamenta proširile bi se tako da se djelovanje koje se sada financira iz Europskog razvojnog fonda uvrsti u proračun EU-a.

Uvrštavanjem odredbi iz Zajedničke provedbene uredbe uskladit će se načela iz svih sastavnica novog instrumenta, a partneri i provedbeni agenti lakše će ga razumjeti.

• **Temeljna prava**

EU je osnovan uz snažnu težnju za promicanje i zaštitu temeljnih prava, ljudskih prava, demokracije i vladavine prava. Aktivno podupire ta prava i načela unutar svojih granica, ali i u odnosima s trećim zemljama.

Ova Uredba zamjenjuje postojeći Europski instrument za demokraciju i ljudska prava i podupire intervencije u području ljudskih prava, temeljnih sloboda i demokracije u trećim zemljama. Prijedlog je osmišljen i za potporu civilnom društvu kao djelotvornoj snazi za političku reformu i obranu ljudskih prava.

38

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

U Komunikaciji od 2. svibnja 2018.³⁹ Europska komisija predložila je dodjelu 89 200 000 000 EUR (u tekućim cijenama) Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju za 2021.–2027.

5. OSTALI DIJELOVI

- **Doprinos predložene Uredbe obvezi Unije da se bori protiv klimatskih promjena**

U okviru obveza iz Pariškog sporazuma i ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, ova Uredba trebala bi pridonijeti uključivanju klimatskih pitanja u politike Unije. Borba protiv klimatskih promjena jedan je od najvećih izazova s kojima se svijet suočava te zahtijeva hitnu nacionalnu i međunarodnu intervenciju. U tom kontekstu, cilj je Unije da se najmanje 25 % proračuna namijeni borbi protiv klimatskih promjena. Kako bi se pridonijelo tom cilju, očekuje se da će se na djelovanje za ostvarivanje klimatskih ciljeva u okviru ove Uredbe utrošiti 25 % njezine ukupne financijske omotnice.

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Komisija će redovito pratiti svoje djelovanje i preispitivati napredak u ostvarivanju rezultata. U skladu sa stavcima 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma od 13. travnja 2016.⁴⁰, kojim su tri institucije potvrdile da bi se procjene učinka daljnjeg djelovanja trebale temeljiti na evaluacijama postojećeg zakonodavstva i politike, Komisija će provesti privremenu i završnu evaluaciju. Evaluacijama će se procijeniti učinci Instrumenta na terenu na temelju relevantnih pokazatelja i analize u kojoj mjeri se Instrument može smatrati relevantnim, djelotvornim, učinkovitim i usklađenim s drugim politikama EU-a te pruža li dovoljno dodane vrijednosti EU-a. Evaluacijama će biti obuhvaćeno dosadašnje iskustvo kako bi se utvrdili eventualni problemi ili potencijal za dodatno poboljšanje djelovanja ili rezultata djelovanja te kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri povećao njihov učinak.

Zaključci evaluacija i primjedbe priopćit će se Europskom parlamentu i vijeću.

Napredak će se pratiti na temelju pokazatelja usklađenih s ciljevima prijedloga. Komisija će Europskom parlamentu i Vijeću od 2022. dostavljati godišnje izvješće o ostvarivanju ciljeva ove Uredbe.

Evaluacije će se provesti pravodobno kako bi se njihovi rezultati uzeli u obzir tijekom postupka odlučivanja. Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju treba evaluirati kada se prikupi dovoljno informacija o njegovim rezultatima.

- **Geografski opseg i sudjelovanje trećih zemalja**

Predložena Uredba ima globalni doseg. Stoga niz subjekata iz država članica i izvan Unije može imati pristup njezinim sredstvima i/ili mogu postati partneri u provedbi.

---

³⁹ COM(2018) 321, 2.5.2018.

⁴⁰ Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.; SL L 123, 12.5.2016, str.1.–14.

Subjekti izvan Unije (iz zemalja i područja u razvoju), koji su glavni korisnici ove Uredbe, prihvatljivi su primatelji financijskih sredstava Unije. Prihvatljive mogu biti i ostale treće zemlje, uz uvjete utvrđene u članku 24. ovog Prijedloga, koji su u skladu s međunarodnim obvezama Unije u pogledu djelotvornosti pomoći, posebno Preporukom OECD-a o aktiviranju pomoći⁴¹ i forumom na visokoj razini iz Nairobija u 2016. U članku 24. utvrđuje se općenito pravilo prema kojem subjekti iz trećih zemalja u razvoju mogu primati sredstva u okviru ove Uredbe samo na temelju recipročnog pristupa vlastitoj razvojnoj pomoći, prema odluci Komisije. Programi za stabilnost i mir te ljudska prava i demokraciju, kao i djelovanje za brzi odgovor, otvoreni su subjektima iz svih zemalja zbog interesa Unije da ponudi najširi mogući raspon djelovanja na globalnoj razini, složenih okolnosti za pružanje pomoći i potrebe za brzim djelovanjem. Prihvatljive su i međunarodne organizacije.

Ako je to u interesu Unije i prikladno za ostvarenje ciljeva određenog djelovanja, Komisija može odlučiti i da će, u skladu s pravilima i uvjetima utvrđenima u Financijskoj uredbi, međunarodnim organizacijama, partnerskim zemljama ili subjektima iz ostalih trećih zemalja provedbu tog djelovanja povjeriti pod neizravnim upravljanjem. To je potrebno utvrditi u odluci Komisije. Nadalje, države članice i treće zemlje mogu pridonijeti Jamstvu za vanjsko djelovanje, a njihovi subjekti mogli bi postati prihvatljivi partneri u provedbi. Te doprinose trećih zemalja koje nisu ugovorne stranke u Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru Komisija prethodno mora odobriti. Uvjeti za takav doprinos trebaju se odražavati u sporazumu između Komisije i treće zemlje.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga**

GLAVA I.: OPĆE ODREDBE

Predmet – U članku 1. utvrđuje se instrument koji se stvara Uredbom, a to je jedan od programa EU-a za vanjsko djelovanje.

Definicije – U članku 2. daju se definicije osnovnih termina koji se upotrebljavaju u Uredbi.

Ciljevi – U članku 3. iznose se opći cilj, koji je primjenjiv na sve stupove instrumenta, te specifični ciljevi.

Područje primjene i struktura – U članku 4. opisuju se različite sastavnice instrumenta: geografski, tematski i brzi odgovor. Utvrđuje se geografsko i materijalno područje primjene svake sastavnice te se objašnjava odnos između sastavnica.

Geografska sastavnica obuhvaća geografske programe za europsko susjedstvo, supsaharsku Afriku, Aziju i Pacifik, Sjevernu i Južnu Ameriku i Karibe. Zemlje u području susjedstva navedene su u Prilogu I., a taj je popis osnova za definiranje zemalja u susjednim područjima. Druge zemlje obuhvaćene su standardnim geografskim područjima. Materijalno područje primjene geografskih programa i područja suradnje navedeno je u Prilogu II.

Tematska sastavnica usmjerena je na globalne izazove, posebno u okviru namjenskih tematskih programa o ljudskim pravima i demokraciji, organizacijama civilnog društva, stabilnosti i miru te globalnim izazovima, koji obuhvaćaju pitanja kao što su zdravlje, obrazovanje i osposobljavanje, žene i djeca, dostojanstven rad i socijalna zaštita, kultura,

---

⁴¹ Revidirana preporuka Odbora za razvojnu pomoć Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj najmanje razvijenim zemljama i visoko zaduženim siromašnim zemljama od 12. kolovoza 2014. (DCD/DAC(2014)37/FINAL).

migracije, okoliš i klimatske promjene, održiva energija, održiv i uključiv rast, privatni sektor i lokalna tijela. Ti programi dopunjuju geografske programe i imaju globalni doseg. Materijalno područje primjene tematskih programa, posebno područja intervencije, opisano je u Prilogu III.

Sastavnica za brzi odgovor namijenjena je kapacitetu za brzi odgovor u kontekstu upravljanja krizama, sprječavanja sukoba i izgradnje mira; jačanja otpornosti i povezivanja humanitarnih i razvojnih djelovanja te potreba i prioriteta vanjske politike. I ta sastavnica ima globalni doseg. Područja intervencije definirana su u Prilogu IV. U okviru ove sastavnice nije potrebno programiranje; provedba ima oblik izravnog donošenja izvanrednih mjera pomoći, akcijskih planova i pojedinačnih mjera.

Usklađenost, dosljednost i komplementarnost – U članku 5. objašnjavaju se odnos ovog instrumenta i drugih instrumenata u okviru vanjskog djelovanja te njegove poveznice i dosljednost s internim programima EU-a.

Proračun – U članku 6. upućuje se na ukupnu omotnicu za instrument te se daje detaljna raščlamba po geografskom području, tematskim programima i djelovanjima za brzi odgovor. U članku se upućuje i na rezervu za nove izazove i prioritete kojom se mogu povećati iznosi navedeni u članku.

Politički okvir – U članku 7. upućuje se na opći politički okvir za provedbu instrumenta. Postojećim sporazumima, strategijama, zaključcima, rezolucijama i drugim sličnim dokumentima utvrđuje se politika na kojoj bi se temeljila provedba instrumenta.

Opća načela – U članku 8. navode se različita načela primjenjiva na cijeli instrument, kao što su demokracija, vladavina prava i poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda, pristup temeljen na pravima, suradnja, dijalog, partnerstvo, djelotvornost razvoja, uključivanje klimatskih promjena u politiku, zaštita okoliša i jednakost spolova. U članku se naglašava i potreba za suradnju s državama članicama. Uvrštena je obveza informiranja Europskog parlamenta i redovite razmjene informacija, a time bi se Komisiji i Europskom parlamentu omogućile redovite rasprave o politici i provedbi instrumenta.

Izgradnja kapaciteta vojnih aktera kao potpore razvoju i sigurnosti za razvoj – u članku 9. želi se razgraničiti djelovanje povezano sa sigurnošću koje se može podupirati s pomoću ovog Instrumenta i ono djelovanje koje nije moguće financirati u okviru proračuna EU-a.

GLAVA II. – PROVEDBA INSTRUMENTA

U glavi II. grupirana su poglavlja povezana s provedbom Instrumenta, a to obuhvaća višegodišnje programiranje.

Poglavlje I. – Programiranje (članci 10.–15.) obuhvaća različite odredbe o višegodišnjem programiranju, posebno opći pristup, posebna načela za geografske programe, sadržaj programskih dokumenata za geografske i tematske programe i postupak njihova donošenja. U članku 15. utvrđuje se funkcioniranje rezerve za nove izazove i prioritete.

Poglavlje II. – Specifične odredbe za područje susjedstva (članci 16.–18.) sadržava specifična pravila za područje susjedstva, posebno u vezi s kriterijima za dodjelu, pristupom temeljenim na rezultatima i prekograničnom suradnjom.

Poglavlje III. – Akcijski planovi, mjere i načini provedbe (članci 19.–25.) sadržava odredbe kojima se dopunjuje Financijska uredba, zbog posebne naravi vanjskog djelovanja. Članak 25. sadržava odredbe potrebne za preuzimanje fleksibilnosti ERF-a.

Poglavlje IV: – Proračunska jamstva i financijska pomoć trećim zemljama iz EFOR-a plus (članci 26.–30.) objedinjuje i zamjenjuje postojeće odredbe o Europskom fondu za održivi razvoj, mandatu za vanjsko kreditiranje i Jamstvenom fondu za vanjsko djelovanje.

Poglavlje V. – Praćenje, izvješćivanje i evaluacija (članci 31.–32.) sadržava odredbe o okviru za pokazatelje i rezultate koji se upotrebljava za praćenje i evaluaciju vanjskog djelovanja, kao i o godišnjim, privremenim i završnim evaluacijskim izvješćima.

GLAVA III. – ZAVRŠNE ODREDBE

Glava III. (članci 33.–41.) uglavnom je u skladu s odredbama unutarnjih političkih programa u vezi s institucijskim pitanjima, informiranjem, komuniciranjem i publicitetom, stavljanjem izvan snage i stupanjem na snagu. Uvršteno je odstupanje u vezi s vidljivošću, odredba o Europskoj službi za vanjsko djelovanje i odredbe o sudjelovanju zemlje ili područja koji nisu obuhvaćeni Uredbom.

Članak 34. iz ove glave obuhvaća delegiranje ovlasti s obzirom na stopu izdvajanja rezervacija (delegiranje ovlasti sadržano u članku 26. stavku 3.), područja suradnje i intervencije iz priloga II., III. i IV: (delegiranje ovlasti iz članka 4. stavka 6.), prioritetna područja iz Europskog fonda za održivi razvoj plus, operacije iz Fonda te upravljanje njime u prilogima V. i VI. (delegiranje ovlasti iz članka 27. stavka 9.), pokazatelje u Prilogu VII. i uspostavu okvira za praćenje i procjenu (delegiranje ovlasti iz članka 31. stavka 9.).

Drugo materijalno pitanje odnosi se na odborski postupak: U članku 35. uspostavlja se Odbor za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju, u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011. Taj odbor daje mišljenje o višegodišnjim programskim dokumentima i godišnjim programima rada (akcijski planovi i mjere).

Prijedlog ima sedam priloga, kako slijedi:

- Prilog I. – Popis zemalja i područja u području susjedstva
- Prilog II. – Područja suradnje za geografske programe
- Prilog III. – Područja intervencije za tematske programe
- Prilog IV. – Područja intervencije za djelovanje za brzi odgovor
- Prilog V. – Prioritetna područja operacija Europskog fonda za održivi razvoj+
- Prilog VI. – Upravljanje Europskim fondom za održivi razvoj+
- Prilog VII. – Popis ključnih pokazatelja rezultata

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 209. i 212. te članak 322. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁴²,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija⁴³,

uzimajući u obzir mišljenje Revizorskog suda⁴⁴,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Opći cilj programa „Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju” (dalje u tekstu „Instrument”) trebao bi biti očuvanje i promicanje vrijednosti i interesa Unije diljem svijeta kako bi se postigli ciljevi i ostvarila načela vanjskog djelovanja Unije, kako je utvrđeno u članku 3. stavku 5., članku 8. i članku 21. Ugovora o Europskoj uniji.
- (2) U skladu s člankom 21. Ugovora o Europskoj uniji, Unija osigurava usklađenost među različitim područjima svojeg vanjskog djelovanja, kao i između njih i svojih drugih politika te nastoji ostvariti visok stupanj suradnje u svim područjima međunarodnih odnosa. Širok raspon djelovanja koji se omogućuje ovom Uredbom trebao bi pridonijeti ciljevima utvrđenima u tom članku.
- (3) U skladu s člankom 8. Ugovora o Europskoj uniji, Unija razvija poseban odnos sa susjednim zemljama radi uspostave područja blagostanja i dobrosusjedskih odnosa, utemeljen na vrijednostima Unije i obilježen bliskim i miroljubivim odnosima koji se temelje na suradnji. Ovom se Uredbom pridonosi tom cilju.
- (4) Smanjenje i konačno iskorjenjivanje siromaštva primarni je cilj politike razvojne suradnje Unije, kako je utvrđeno u članku 208. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Politika razvojne suradnje Unije ujedno pridonosi ostvarenju ciljeva vanjskog djelovanja Unije, posebice podupiranje održivoga gospodarskog i socijalnog razvoja te razvoja zaštite okoliša u zemljama u razvoju, prvenstveno radi iskorjenjivanja

---

⁴² SL C , , str. .

⁴³ SL C , , str. .

⁴⁴

siromaštva, kao što je utvrđeno u članku 21. stavku 2. točki (d) Ugovora o Europskoj uniji.

- (5) Unija osigurava dosljednost razvojne politike kao što je propisano člankom 208. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Unija bi u politikama koje će vjerojatno utjecati na zemlje u razvoju u obzir trebala uzeti ciljeve razvojne suradnje, a to će biti ključan element strategije za ostvarivanje ciljeva održivog razvoja utvrđenih u Programu održivog razvoja do 2030. koji su Ujedinjeni narodi donijeli u rujnu 2015.⁴⁵. Dosljednost politika za održivi razvoj ugrađena je u Program održivog razvoja do 2030., a da bi se to osiguralo potrebno je uzeti u obzir učinke svih politika na održivi razvoj i to na svim razinama: nacionalnoj razini, na razini unutar Unije, na razini drugih zemalja, kao i na globalnoj razini.
- (6) Ovim se Instrumentom osigurava djelovanje za potporu tim ciljevima i politikama vanjskog djelovanja, a on se nadovezuje na djelovanje koje je imalo potporu u okviru Uredbe (EU) br. 233/2014⁴⁶; Unutarnjeg sporazuma o 11. Europskom razvojnom fondu (ERF)⁴⁷ i Provedbene uredbe⁴⁸; Uredbe (EU) br. 232/2014⁴⁹; Uredbe (EU) br. 230/2014⁵⁰; Uredbe (EU) br. 235/2014⁵¹; Uredbe (EU) br. 234/2014⁵²; Uredbe (Euratom) br. 237/2014⁵³; Uredbe (EU) br. 236/2014⁵⁴; Odluke br. 466/2014/EU; Uredbe (EZ, Euratom) br. 480/2009⁵⁵ i Uredbe (EU) 2017/1601⁵⁶.
- (7) Globalni razlog za djelovanje je težnja globalnom poretku koji se temelji na propisima i vodi načelom višestranošću, a u središtu mu je rad Ujedinjenih naroda. Program do 2030., Pariški sporazum o klimatskim promjenama⁵⁷ i Akcijski plan iz Addis Abebe⁵⁸ odgovor su međunarodne zajednice na globalne izazove i kretanja u području održivog

---

⁴⁵ Rezolucija UN-a „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.” donesena je na sastanku na vrhu Ujedinjenih naroda o održivom razvoju 25. rujna 2015. (A/RES/70/1).

⁴⁶ Uredba (EU) br. 233/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Instrumenta financiranja za razvojnu suradnju za razdoblje 2014.-2020. (SL L 77, 15.3.2014., str. 44.).

⁴⁷ Interni sporazum između predstavnika vlada država članica Europske unije, koji se sastaju u okviru Vijeća, o financiranju potpore Europske unije u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje od 2014. do 2020., u skladu sa Sporazumom o partnerstvu AKP-EU i o dodjeli financijske pomoći za prekomorske zemlje i područja na koje se primjenjuje dio četvrti Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L210/1, 6.8.2013.).

⁴⁸ Uredba Vijeća (EU) 2015/322 od 2. ožujka 2015. o provedbi 11. europskog razvojnog fonda (SL L 58/1, 3.3.2015.).

⁴⁹ Uredba (EU) br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Europskog instrumenta za susjedstvo (SL L 77, 15.3.2014., str. 27.).

⁵⁰ Uredba (EU) br. 230/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru (SL L 77, 15.3.2014., str. 1.).

⁵¹ Uredba (EU) br. 235/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Instrumenta financiranja za demokraciju i ljudska prava širom svijeta (SL L 77, 15.3.2014., str. 85.).

⁵² Uredba (EU) br. 234/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Instrumenta za partnerstvo za suradnju s trećim zemljama (SL L 77, 15.3.2014., str. 77.).

⁵³ Uredba Vijeća (Euratom) br. 237/2014 od 13. prosinca 2013. o Instrumentu suradnje u području nuklearne sigurnosti (SL L 77, 15.3.2014., str. 109.).

⁵⁴ Uredba (EU) br. 236/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zajedničkih pravila i postupaka za provedbu instrumenata Unije za financiranje vanjskog djelovanja (SL L 77, 15.3.2014., str. 95.).

⁵⁵ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 od 25. svibnja 2009. o osnivanju Jamstvenog fonda za vanjska djelovanja (SL L 145, 10.6.2009., str. 10).

⁵⁶ Uredba (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. rujna 2017. o uspostavi Europskog fonda za održivi razvoj (EFOR), jamstva EFOR-a i Jamstvenog fonda EFOR-a.

⁵⁷ Potpisano u New Yorku 22. travnja 2016.

⁵⁸ Akcijski plan iz Addis Abebe s Treće međunarodne konferencije o financiranju razvoja donesen je 16. lipnja 2015., a Opća skupština Ujedinjenih naroda podržala ga je 27. srpnja 2015. (A/RES/69/313).

razvoja. Program održivog razvoja do 2030., s ciljevima održivog razvoja kao osnovom, transformativni je okvir za iskorjenjivanje siromaštva i postizanje globalnog održivog razvoja. Primjenjuje se univerzalno kao sveobuhvatan zajednički okvir za djelovanje koje se primjenjuje na Uniju, njezine države članice i partnere. U njemu se uravnotežuju gospodarske i socijalne dimenzije održivog razvoja i dimenzija zaštite okoliša, a pritom se uvažava temeljna međusobna povezanost ciljeva. Program održivog razvoja do 2030. osmišljen je tako da se nikoga ne zapostavi. Njegova će se provedba pomno uskladiti s drugim relevantnim međunarodnim obvezama Unije. Djelovanjima u okviru ove Uredbe posebno bi trebalo uvažiti poveznice između ciljeva održivog razvoja i integriranog djelovanja kojima se mogu stvoriti dodatne koristi i dosljedno ispuniti višestruki ciljevi.

- (8) Provedba ove Uredbe trebala bi se temeljiti na pet načela utvrđenih u Globalnoj strategiji za vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije („Globalna strategija”)⁵⁹ koja je radi unaprjeđivanja vrijednosti i interesa EU-a predstavljena 19. lipnja 2016. kao vizija i okvir Unije za ujedinjeno i odgovorno vanjsko djelovanje u suradnji s partnerima. Unija bi trebala jačati partnerstva, promicati politički dijalog i zajedničke odgovore na izazove od globalnog značaja. Djelovanje Unije trebalo bi podupirati njezine interese i vrijednosti u svim aspektima, uključujući očuvanje mira, sprječavanje sukoba, jačanje međunarodne sigurnosti, suzbijanje temeljnih uzroka nezakonite migracije i pomoć narodima, zemljama i regijama koji se suočavaju s prirodnim katastrofama ili katastrofama koje je uzrokovao čovjek, potporu trgovačkoj politici, gospodarsku diplomaciju i suradnju, promicanje digitalnih rješenja i tehnologija te promicanje međunarodne dimenzije politika Unije. U okviru promicanja svojih interesa, Unija bi trebala slijediti i promicati načela poštovanja visokih društvenih standarda i standarda zaštite okoliša, vladavine prava, međunarodnog prava i ljudskih prava.
- (9) Novi europski konsenzus o razvoju („Konsenzus”)⁶⁰ potpisan je 7. lipnja 2017., a pruža okvir za zajednički pristup razvojnoj suradnji Unije i njezinih država članica radi provedbe Programa do 2030. i Akcijskog plana iz Addis Abebe. Iskorjenjivanje siromaštva, borba protiv diskriminacije i nejednakosti, jačanje otpornosti i načelo da se nikoga ne zapostavi u središtu su politike razvojne suradnje.
- (10) U svrhu promicanja novog međunarodnog okvira uspostavljenog Programom održivog razvoja do 2030., Globalnom strategijom i Konsenzusom, ovom Uredbom treba težiti povećanju dosljednosti i osiguranju djelotvornosti vanjskog djelovanja Unije tako da se njezini naponi usmjere s pomoću pojednostavnjenog instrumenta radi bolje provedbe različitih politika vanjskog djelovanja.
- (11) U skladu s Globalnom strategijom i Okvirom iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa (2015.–2030.), koji je donesen 18. ožujka 2015.⁶¹, trebalo bi uvažiti potrebu da se odgovaranje na krize i ograničavanje kriza zamijeni strukturiranim i dugoročnijim pristupom kojim se djelotvornije odgovara na nestabilne situacije, prirodne katastrofe i katastrofe koje je uzrokovao čovjek te produljene krize. Potreban

---

⁵⁹ „Zajednička vizija, zajedničko djelovanje: jača Europa. Globalna strategija Europske unije za vanjsku i sigurnosnu politiku”, lipanj 2016.

⁶⁰ „Novi europski konsenzus o razvoju ‘Naš svijet, naše dostojanstvo, naša budućnost’”, Zajednička izjava Vijeća i predstavnika vlada država članica koji se sastaju u Vijeću, Europskog parlamenta i Komisije, 8. lipnja 2017.

⁶¹ Okvir iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa donesen je 18. ožujka 2015., a Opća skupština Ujedinjenih naroda podržala ga je 3. lipnja 2015. (A/RES/69/283).

je zajednički pristup smanjenju rizika, prevenciji, ublažavanju i pripremi te veći naglasak na ta područja; nužni su i daljnji naponi za poboljšanje brzog odgovora i trajnog oporavka. Ova Uredba stoga bi trebala pridonijeti jačanju otpornosti i povezivanju humanitarne pomoći i razvojnog djelovanja u obliku djelovanja za brzi odgovor

- (12) U skladu s međunarodnim obvezama Unije u području djelotvornog razvoja, koje su preuzete u Busanu 2011. i obnovljene tijekom foruma na visokoj razini u Nairobiju 2016. i na koje se podsjeća u Konsenzusu, u okviru razvojne suradnje Unije trebalo bi primjenjivati načela djelotvornog razvoja, odnosno, zemlje u razvoju trebale bi preuzeti odgovornost za razvojne prioritete; ujedno bi se trebalo usredotočiti na rezultate, uključiva razvojna partnerstva te transparentnost i odgovornost.
- (13) U skladu s ciljevima održivog razvoja, ova Uredba trebala bi pridonijeti pojačanom praćenju i izvješćivanju s naglaskom na rezultate, a to će obuhvatiti realizaciju, ishode i učinke u zemljama partnerima koje imaju koristi od vanjske financijske pomoći Unije. Kao što je dogovoreno u Konsenzusu, očekuje se da će se 20 % službene razvojne pomoći koja se financira u okviru ove Uredbe utrošiti na socijalno uključivanje i ljudski razvoj, uključujući jednakost spolova i osnaživanje žena.
- (14) Kad god je to moguće i primjereno, potrebno je pratiti i procjenjivati rezultate vanjskog djelovanja Unije na temelju unaprijed definiranih, transparentnih i mjerljivih pokazatelja specifičnih za pojedine zemlje i prilagođenih posebnostima i ciljevima Instrumenta te, po mogućnosti, utemeljenih na okviru rezultata zemlje partnera.
- (15) Ova Uredba trebala bi pridonijeti zajedničkom cilju Unije, a to je pružanje službene razvojne pomoći u iznosu 0,7 % bruto nacionalnog dohotka u okviru Programa održivog razvoja do 2030. U tom smislu, najmanje 92 % financijskih sredstava u okviru ove Uredbe trebalo bi doprinositi djelovanjima osmišljenima tako da ispunjavaju kriterije za službenu razvojnu pomoć koje je utvrdio Odbor za razvojnu pomoć Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD-DAC).
- (16) Kako bi se resursi osigurali u područjima u kojima su najpotrebniji, posebno za najmanje razvijene zemlje i zemlje u nestabilnoj situaciji i sukobima, ova Uredba trebala bi pridonijeti zajedničkom cilju da se 0,20 % bruto nacionalnog dohotka Unije namijeni najmanje razvijenim zemljama u vremenskom okviru Programa do 2030.
- (17) Uredba bi trebala odražavati potrebno usmjerenje na strateške prioritete, i u geografskom smislu – europsko susjedstvo, Afrika i zapadni Balkan te zemlje koje su u nestabilnoj situaciji i najviše im je potrebna pomoć, i po tematskim područjima – sigurnost, migracije, klimatske promjene i ljudska prava.
- (18) Uredbom bi trebalo poduprijeti provedbu europske politike susjedstva u skladu s preispitivanjem iz 2015., te provedbu regionalnih okvira za suradnju, kao što su prekogranična suradnja i vanjski aspekti relevantnih makroregionalnih strategija i politika te strategija i politika za pomorske bazene . Te inicijative pružaju političke okvire za produbljivanje odnosa sa zemljama partnerima kao i njihovih međusobnih odnosa, koji se zasnivaju na načelima uzajamnih obveza te zajedničke odgovornosti.
- (19) Cilj europske politike susjedstva, kako je revidirana 2015.⁶², u skladu je s glavnim političkim prioritetima Unije, a to su stabilizacija susjednih zemalja i jačanje

---

⁶² Zajednička Komunikacija Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Preispitivanje Europske politike susjedstva, 18. studenoga 2015.

otpornosti, posebno poticanjem gospodarskog razvoja. Kako bi se ostvario taj cilj, u okviru revidirane europske politike susjedstva naglasak je stavljen na četiri prioritetna područja, odnosno dobro upravljanje, demokraciju, vladavinu prava i ljudska prava, s posebnim naglaskom na daljnji angažman civilnog društva; gospodarski razvoj, sigurnost; migraciju i mobilnost, uključujući suzbijanje temeljnih uzroka nezakonite migracije i prisilnog raseljavanja. Europska politika susjedstva temelji se na diferencijaciji i poboljšanoj međusobnoj odgovornosti, pri čemu se uvažavaju različite razine sudjelovanja te se odražavaju interesi svake zemlje u pogledu prirode i usmjerenosti njezina partnerstva s Unijom.

- (20) Ova bi Uredba trebala poduprijeti provedbu moderniziranog sporazuma o pridruživanju sa zemljama Skupine afričkih, karipskih i pacifičkih država (AKP) te omogućiti daljnji razvoj snažnih veza u kontekstu ključnih globalnih pitanja između EU-a i njegovih partnera u AKP-u. Posebno, ovom Uredbom trebalo bi poduprijeti nastavak uspostavljene suradnje između Unije i Afričke unije u skladu sa Zajedničkom strategijom Afrika-EU i nadovezati se na budući sporazum EU-a i AKP-a nakon 2020., uključujući u okviru kontinentalnog pristupa Africi.
- (21) Unija bi trebala tražiti najučinkovitiji način uporabe dostupnih resursa kako bi poboljšala učinak svojeg vanjskog djelovanja. U tu svrhu trebalo bi osigurati dosljednost i komplementarnost među instrumentima za financiranje vanjskog djelovanja Unije, a to su posebno Instrument pretpristupne pomoći III.⁶³, Instrument za humanitarnu pomoć⁶⁴, Odluka o prekomorskim zemljama i područjima⁶⁵, Europski instrument za nuklearnu sigurnost kojim će se dopuniti Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju na temelju Ugovora o Euratomu⁶⁶, zajednička vanjska i sigurnosna politika te novopredloženi Europski instrument mirovne pomoći⁶⁷ koji se financira izvan proračuna EU-a; trebalo bi stvoriti i sinergije s drugim politikama i programima Unije. To obuhvaća dosljednost i komplementarnost s makrofinancijskom pomoći, gdje je to relevantno. Kako bi se maksimalno povećao učinak kombiniranih intervencija za postizanje zajedničkog cilja, ovom bi se Uredbom trebalo omogućiti kombinirano financiranje s drugim programima Unije, tako dugo dok se doprinosima ne pokrivaju isti troškovi.
- (22) Financijskim sredstvima koja se dodjeljuju u okviru ove Uredbe trebalo bi financirati djelovanje u okviru međunarodne dimenzije programa Erasmus, a provedba bi se trebala odvijati u skladu s Uredbom o Erasmusu⁶⁸.
- (23) U okviru ove Uredbe trebalo bi financirati djelovanje uglavnom u okviru geografskih programa kako bi se maksimalno povećao učinak pomoći Unije i kako bi se njezino

---

⁶³ COM (2018) 465 final Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III)

⁶⁴ Uredba Vijeća (EZ) br. 1257/96 od 20. lipnja 1996. o humanitarnoj pomoći (SL L 163, 2.7.1996, str. 1)

⁶⁵ COM(2018) 461 final Prijedlog odluke Vijeća o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji, uključujući odnose između Europske unije, s jedne strane, te Grenlanda i Kraljevine Danske s druge strane („Odluka o pridruživanju prekomorskih zemalja”).

⁶⁶ COM(2018) 462 final Prijedlog uredbe Vijeća o uspostavi Europskog instrumenta za nuklearnu sigurnost koji dopunjuje Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju na temelju Ugovora o Euratomu.

⁶⁷ C(2018) 3800 final Prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Vijeću za odluku Vijeća o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći.

⁶⁸ COM (2018) 367 final Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa „Erasmus”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 1288/2013.

djelovanje približilo zemljama i narodima partnerima. Taj bi načelni pristup trebalo dopuniti tematskim programima i djelovanjima za brzi odgovor, gdje je to relevantno.

- (24) U skladu s Konsenzusom, Unija i njezine države članice trebale bi poboljšati zajedničko programiranje kako bi objedinjavanjem resursa i kapaciteta povećale zajednički učinak. Zajedničko programiranje trebalo bi se temeljiti na angažmanu zemalja partnera, odobrenim sredstvima i preuzimanju odgovornosti. Unija i njezine države članice trebale bi, kada je to primjereno, nastojati poduprijeti zemlje partnere kroz zajedničku provedbu.
- (25) U provedbi ove Uredbe trebale bi se odražavati vrijednosti demokracije i ljudskih prava, uključujući jednakost spolova i osnaživanje žena, a pomoć Unije u okviru tematskih programa za ljudska prava i demokraciju te organizacije civilnog društva trebala bi imati posebnu dopunsku i dodatnu ulogu zbog svoje globalne prirode i neovisnosti djelovanja o pristanku vlada i javnih tijela trećih zemalja o kojima je riječ.
- (26) Organizacije civilnog društva trebale bi obuhvatiti širok raspon dionika s različitim ulogama i ovlastima, odnosno sve nedržavne, neprofitne, nestranačke i nenasilne strukture u okviru kojih se građani organiziraju radi ostvarivanja zajedničkih političkih, kulturnih, društvenih ili gospodarskih ciljeva i ideala. Riječ je o urbanim, ruralnim, formalnim i neformalnim organizacijama koje djeluju na lokalnoj, nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini.
- (27) Ovom Uredbom utvrđuje se financijska omotnica za ovaj Instrument koja predstavlja primarni referentni iznos u smislu točke 17. Međuinstitucijskog sporazuma od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju⁶⁹ za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka.
- (28) Uredba odražava važnost borbe protiv klimatskih promjena, u skladu s obvezama Unije za provedbu Pariškog sporazuma i ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, a trebala bi pridonijeti uključivanju klimatskih pitanja u politike Unije i ostvarivanju općeg cilja da se s 25 % proračunskih rashoda Unije podupre ostvarivanje klimatskih ciljeva. Očekuje se da će se na djelovanja za ostvarivanje klimatskih ciljeva u okviru ove Uredbe utrošiti 25 % njezine ukupne financijske omotnice. Tijekom provedbe ove Uredbe utvrdit će se relevantna djelovanja, a ukupni doprinos iz Uredbe trebao bi biti dio relevantnih postupaka evaluacije i preispitivanja.
- (29) Ključno je dodatno pojačati suradnju u području migracija sa zemljama partnerima kako bi se zakonitim migracijama dobro upravljalo, sa svim pripadajućim koristima, a nezakonite se migracije suzbijale. Takva suradnja trebala bi pridonijeti osiguranju pristupa međunarodnoj zaštiti, otklanjanju temeljnih uzroka nezakonite migracije, poboljšanju upravljanja granicama i naporima u borbi protiv nezakonite migracije, trgovine ljudima i krijumčarenja migranata, kao i aktivnostima u pogledu vraćanja, ponovnog prihvata i reintegracije gdje je to relevantno, na temelju međusobnog preuzimanja obveza i punog poštovanja humanitarnih obveza i obveza u pogledu ljudskih prava. Stoga bi djelotvorna suradnja trećih zemalja s Unijom u ovom području trebala biti integrirana u opća načela ove Uredbe. Važna je povećana dosljednost između migracijske politike i politike razvojne suradnje kako bi se osiguralo da se razvojnom pomoći podupiru zemlje partneri u djelotvornijem

---

⁶⁹ SL C 373, 20.12.2013., str. 1.

upravljanju migracijom. Ova bi Uredba trebala pridonijeti koordiniranom, holističkom i strukturiranom pristupu migraciji, maksimalnom povećanju sinergija i iskorištavanju utjecaja koji Unija ima.

- (30) Ovom bi se Uredbom, zajedno s migracijskom politikom Unije, Uniji trebalo omogućiti da odgovori na izazove, potrebe i prilike u vezi s migracijom. U tu se svrhu, ne dovodeći u pitanje nepredviđene okolnosti, očekuje da će se 10 % financijske omotnice namijeniti otklanjanju temeljnih uzroka nezakonite migracije i prisilnog raseljavanja te potpori upravljanju migracijama, uključujući zaštitu izbjeglica i prava migranata u okviru ciljeva ove Uredbe.
- (31) Na Uredbu bi se trebala primjenjivati horizontalna financijska pravila koja su donijeli Europski parlament i Vijeće na temelju članka 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Pravila su utvrđena u Financijskoj uredbi i njima se pobliže određuje postupak za utvrđivanje i izvršenje proračuna s pomoću bespovratnih sredstava, javne nabave, nagrada, neizravnog izvršenja, financijske pomoći, proračunske potpore, uzajamnih fondova, financijskih instrumenata i proračunskih jamstava, te se osiguravaju kontrole odgovornosti financijskih subjekata. Pravila donesena na temelju članka 322. UFEU-a odnose se i na zaštitu proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama i trećim zemljama s obzirom na to da je poštovanje vladavine prava ključno za dobro financijsko upravljanje i djelotvorno financiranje sredstvima EU-a.
- (32) Oblici financiranja te načini provedbe u okviru ove Uredbe trebali bi se odabrati na temelju njihove mogućnosti ostvarivanja posebnih ciljeva djelovanja i postizanja rezultata, uzimajući u obzir posebno troškove kontrola, administrativno opterećenje i očekivani rizik nesukladnosti. Pritom bi trebalo razmotriti i primjenu jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i jediničnih troškova, kao i financiranja koje nije povezano s troškovima, kao što je navedeno u članku 125. stavku 1. Financijske uredbe.
- (33) Novi Europski fond za održivi razvoj⁷⁰ nadovezuje se na prethodni Fond za održivi razvoj⁷⁰ i trebao bi tvoriti integrirani financijski paket kojim se osigurava financijski kapacitet u obliku bespovratnih sredstava, proračunskih jamstava i financijskih instrumenata diljem svijeta. EFOR plus trebao bi poduprijeti Plan za vanjska ulaganja i objediniti operacije mješovitog financiranja i proračunska jamstva obuhvaćena Jamstvom za vanjsko djelovanje, uključujući jamstva za državne rizike povezane s operacijama kreditiranja koje su se prethodno provodile u okviru mandata za vanjsko kreditiranje Europske investicijske banke. Europska investicijska banka, s obzirom na svoju ulogu u skladu s Ugovorima i iskustvo u potpori politika Unije tijekom zadnjih desetljeća, trebala bi i dalje biti prirodan partner Komisiji za provedbu operacija pokrivenih Jamstvom za vanjsko djelovanje.
- (34) Cilj EFOR-a plus trebala bi biti potpora ulaganjima kao oblik doprinosa ciljevima održivog razvoja poticanjem održivog i uključivog gospodarskog i socijalnog razvoja i promicanjem socioekonomske otpornosti u zemljama partnerima s posebnim naglaskom na iskorjenjivanje siromaštva, održivog i uključivog rasta, stvaranja pristojnih radnih mjesta, gospodarskih prilika, vještina i poduzetništva, socioekonomskih sektora, mikro, malih i srednjih poduzeća te rješavanjem specifičnih socioekonomskih temeljnih uzroka nezakonite migracije, u skladu s relevantnim okvirnim programskim dokumentima. Posebnu pažnju trebalo bi posvetiti zemljama u

---

⁷⁰ Uredba (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. rujna 2017. o uspostavi Europskog fonda za održivi razvoj (EFOR), jamstva EFOR-a i jamstvenog fonda EFOR-a.

nestabilnoj situaciji ili sukobu, najmanje razvijenim zemljama i siromašnim zemljama s visokom stopom zaduženosti.

- (35) U okviru EFOR-a plus trebalo bi u najvećoj mogućoj mjeri povećati aditivnost financiranja, ukloniti tržišne nedostatke i neoptimalna ulaganja, pružiti inovativne proizvode te potaknuti financiranje iz privatnog sektora. Uključivanje privatnog sektora u suradnju Unije s partnerskim zemljama putem EFOR-a plus trebalo bi proizvesti mjerljiv dodatni razvojni učinak bez narušavanja tržišta te bi trebalo biti troškovno učinkovito i temeljiti se na uzajamnoj odgovornosti i podjeli rizika i troškova. EFOR+ trebao bi djelovati kao jedinstveno mjesto koje će primati prijedloge za financiranje od financijskih institucija i javnih ili privatnih ulagača te pružati širok raspon financijske potpore prihvatljivim ulaganjima.
- (36) Trebalo bi uspostaviti jamstvo za vanjsko djelovanje na temelju postojećeg jamstva EFOR-a i Jamstvenog fonda za vanjska djelovanja. Jamstvom za vanjsko djelovanje trebalo bi poduprijeti operacije EFOR-a plus pokrivene proračunskim jamstvima, makrofinancijsku pomoć i kredite trećim zemljama na temelju Odluke Vijeća 77/270/Euratom⁷¹. Te operacije treba poduprijeti odobrenim sredstvima u okviru ove Uredbe, zajedno s onima u okviru Uredbe (EU) br. .../... (IPA III) i Uredbe (EU) br. .../... (EINS), koja bi trebala pokrivati i izdvajanje rezervacija i obveze koje proizlaze iz kredita za makrofinancijsku pomoć i kredita trećim zemljama na koje se upućuje u članku 10. stavku 2. Uredbe EINS. Pri financiranju operacija iz EFOR-a plus trebalo bi davati prednost financiranju operacija koje imaju snažan učinak na otvaranje radnih mjesta i čiji omjer troškova i koristi povećava održivost ulaganja. Operacije uz potporu jamstva za vanjsko djelovanje trebale bi biti popraćene dubinskom *ex ante* procjenom aspekata zaštite okoliša te financijskih i društvenih aspekata, kako je primjereno i u skladu sa zahtjevima za bolju regulativu. Jamstvo za vanjsko djelovanje ne bi se trebalo koristiti za pružanje osnovnih javnih usluga – to je i dalje odgovornost države.
- (37) Radi veće fleksibilnosti, povećanja privlačnosti za privatni sektor i maksimalnog povećanja učinka ulaganja trebalo bi za prihvatljive dionike predvidjeti odstupanje od pravila vezanih uz metode izvršenja proračuna Unije, kako su utvrđena u Financijskoj uredbi. Ti prihvatljivi dionici mogla bi biti tijela kojima nije povjerena provedba javno-privatnog partnerstva, a i tijela uređena privatnim pravom zemlje partnera.
- (38) Kako bi se povećao učinak Jamstva za vanjsko djelovanje, države članice i ugovorne stranke u Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru trebale bi imati mogućnost davanja doprinosa u gotovini ili u obliku jamstva. Doprinos u obliku jamstva ne bi trebao premašivati 50 % iznosa operacija za koje Unija jamči. Za financijske obveze koje proizlaze iz ovog jamstva ne bi trebalo izdvojiti rezervacije, a rezervu likvidnosti trebao bi osigurati zajednički fond za rezervacije.
- (39) Vanjsko djelovanje često se provodi u izrazito nestabilnom okruženju u kojem je nužno brzo i neprekidno prilagođavanje na promjenjive potrebe partnera Unije i globalne izazove u području ljudskih prava, demokracije i dobrog upravljanja, sigurnosti i stabilnosti, klimatskih promjena i okoliša te oceana, kao i na migracijsku krizu i njezine temeljne uzroke. Da bi se zadržala predvidivost, a svejedno bilo moguće brzo reagirati kad je to potrebno, financijsko izvršenje programa mora biti moguće prilagođavati. Kako bi se povećala sposobnost EU-a da reagira na

---

⁷¹ Odluka Vijeća 77/270/Euratom od 29. ožujka 1977. o ovlaštenju Komisije za izdavanje zajmova Euratoma u svrhu doprinosa financiranju nuklearnih elektrana (SL L 88, 6.4.1977., str. 9.).

nepredviđene potrebe, nadovezujući se na uspješno iskustvo s Europskim razvojnim fondom, određeni iznos ne bi trebao biti dodijeljen, nego rezerviran za nove izazove i prioritete. Taj bi iznos trebalo mobilizirati u skladu s postupcima utvrđenima u ovoj Uredbi.

- (40) Stoga, poštujući načelo godišnjeg određivanja proračuna Unije, ovom Uredbom trebalo bi očuvati mogućnost primjene fleksibilnih odredbi koje su već uvrštene u Financijsku uredbu za druge politike, konkretno odredbi o prijenosu i ponovnoj raspodjeli obveza, kako bi se osigurala učinkovita uporaba sredstava Unije i za građane Unije i za zemlje partnere te kako bi se ujedno maksimalno povećala dostupna sredstva Unije za intervencije u okviru vanjskog djelovanja.
- (41) U skladu s člankom 83. Odluke Vijeća .../... (PZP-ovi), osobe i subjekti s poslovnim nastanom u prekomorskim zemljama i područjima trebali bi ispunjavati uvjete za financiranje u okviru ove Uredbe, podložno pravilima i ciljevima Uredbe i mogućem režimu koji se primjenjuje na državu članicu s kojom su relevantna prekomorska zemlja ili područje povezani. Štoviše, trebalo bi poticati suradnju u područjima zajedničkog interesa između zemalja partnera i prekomorskih zemalja i područja kao i najudaljenijih regija Unije prema članku 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
- (42) Kako bi se povećala odgovornost zemalja partnera u pogledu njihovih razvojnih procesa i održivosti vanjske pomoći, Unija bi trebala promicati, kada je to prikladno, uporabu institucija, sustava i postupaka zemalja partnera za sve aspekte projektnog ciklusa za suradnju.
- (43) Godišnji ili višegodišnji akcijski planovi i mjere koji se navode u članku 19. tvore programe rada prema Financijskoj uredbi. Godišnji ili višegodišnji akcijski planovi sastoje se od skupa mjera grupiranih u jedan dokument.
- (44) U skladu s Financijskom uredbom, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁷², Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95⁷³, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96⁷⁴ i Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939⁷⁵, financijski interesi Unije trebaju se štiti djelotvornim i razmjernim mjerama, među ostalim sprečavanjem, otkrivanjem, ispravljanjem i istragom nepravilnosti, uključujući prijave, povratom izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, izricanjem administrativnih sankcija. Konkretno, u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbom (Euratom, EZ) br. 2185/96 Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) može provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, kako bi se ustanovilo je li došlo do prijave, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja („EPPO”) može provoditi istrage i kazneni progon za prijave i druga

⁷² Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevera (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

⁷³ Uredba Vijeća (EZ, Euroatom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

⁷⁴ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevera i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

⁷⁵ SL L 283, 31.10.2017., str. 1.

kaznena djela kojima se šteti financijskim interesima Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća⁷⁶. U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili subjekt koji prima sredstva Unije mora u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije te dodijeliti Komisiji, OLAF-u i Europskom revizorskom sudu (ERS) nužna prava i pristup te se pobrinuti da sve treće strane koje su uključene u izvršavanje sredstava Unije osiguraju jednakovrijedna prava. Sporazumi s trećim zemljama i područjima i međunarodnim organizacijama te bilo kakav sporazum ili ugovor koji proizlazi iz provedbe ove Uredbe stoga bi trebali sadržavati odredbe kojima se Komisiju, Revizorski sud i OLAF izričito ovlašćuje za provedbu takvih revizija, provjera i inspekcija na terenu u skladu s njihovim nadležnostima i kojima se osigurava da sve treće strane uključene u izvršavanje financiranja Unije dodjeljuju jednaka prava.

- (45) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu relevantnih odredaba ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁷⁷.
- (46) Kako bi se dopunili ili izmijenili elementi ove Uredbe koji nisu ključni, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi sa stopama rezervacije utvrđenima u članku 26. stavku 3., područjima suradnje i intervencije navedenim u prilogima II., III. i IV., prioritetnim područjima operacija iz EFOR-a plus navedenima u Prilogu V., upravljanjem fondom EFOR+ iz Priloga VI., radi revizije ili dopune pokazatelja u Prilogu VII. gdje se to smatra potrebnim te radi dopune ove Uredbe odredbama o uspostavi okvira za praćenje i procjenu.
- (47) U skladu sa stavcima 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.⁷⁸, potrebno je evaluirati ovaj Program na temelju informacija prikupljenih s pomoću posebnih zahtjeva za praćenje, a istovremeno izbjeci prekomjernu regulativu i administrativno opterećenje, posebno za države članice. Ti zahtjevi, gdje je primjereno, mogu obuhvaćati mjerljive pokazatelje kao osnovu za evaluaciju učinaka programa na terenu. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući sa stručnjacima, te da se ona provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (48) Upućivanja na instrumente Unije iz članka 9. Odluke Vijeća 2010/427/EU⁷⁹, koji se zamjenjuju ovom Uredbom, treba smatrati upućivanjima na ovu Uredbu, a Komisija bi

---

⁷⁶ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevара počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

⁷⁷ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁷⁸ Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.; SL L 123, 12.5.2016., str.1–14.

⁷⁹ Odluka Vijeća 2010/427/EU od 26. srpnja 2010. o uspostavi organizacije i funkcioniranju Europske službe za vanjsko djelovanje (SL L 201, 3.8.2010, str. 30.).

trebala osigurati provedbu ove Uredbe u skladu s ulogom EEAS-a, kako je predviđeno tom odlukom.

- (49) Ovdje predviđena djelovanja trebaju strogo pratiti uvjete i postupke utvrđene restriktivnim mjerama Unije.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

GLAVA I. OPĆE ODREDBE

Članak 1. Predmet

Ovom se Uredbom utvrđuje program „Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju” (dalje u tekstu „Instrument”).

Njome se određuju ciljevi Instrumenta, proračun za razdoblje 2021.–2027., oblici financiranja koje osigurava Unija i pravila za osiguravanje tog financiranja.

Ujedno se uspostavljaju Europski fond za održivi razvoj plus (EFOR+) i jamstvo za vanjsko djelovanje.

Članak 2. Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „program za pojedinu državu” znači okvirni program koji obuhvaća jednu državu;
- (2) „program za više država” znači okvirni program koji pokriva više država;
- (3) „prekogranična suradnja” znači suradnja između jedne ili više država članica i jedne ili više trećih zemalja i područja uz vanjske granice Unije;
- (4) „regionalni program” znači okvirni program za više država koji obuhvaća više trećih zemalja unutar istog geografskog područja, kao što je utvrđeno u članku 4. stavku 2.;
- (5) „transregionalni program” znači okvirni program za više država koji obuhvaća više trećih zemalja iz različitih područja, kao što je utvrđeno u članku 4. stavku 2.;
- (6) „pravni subjekt” znači bilo koja fizička ili pravna osoba osnovana i priznata kao takva u skladu s nacionalnim pravom, pravom Unije ili međunarodnim pravom, koja ima pravnu osobnost i koja može, djelujući u svoje ime, izvršavati prava i preuzimati obveze, ili subjekt bez pravne osobnosti u skladu s člankom 197. stavkom 2. točkom (c) Financijske uredbe;
- (7) „investicijsko područje” znači ciljano područje za potporu jamstvom iz EFOR-a plus portfeljima ulaganja u određenim regijama, zemljama ili sektorima;
- (8) „doprinositelj” znači država članica, međunarodna financijska institucija ili javna ustanova države članice, državna agencija ili drugi subjekti koji fondu za zajedničke rezerve pružaju doprinose u gotovini ili u jamstvima.

Članak 3.

Ciljevi

1. Opći cilj ove Uredbe jest očuvanje i promicanje vrijednosti i interesa Unije diljem svijeta kako bi se postigli ciljevi i ostvarila načela vanjskog djelovanja Unije, kako je utvrđeno u članku 3. stavku 5., članku 8. i članku 21. Ugovora o Europskoj uniji.
2. U skladu sa stavkom 1., specifični su ciljevi ove Uredbe sljedeći:
  - (a) potpora i poticanje dijaloga i suradnje s trećim zemljama i regijama u susjedstvu, supsaharskoj Africi, Aziji i na Pacifiku, te Sjevernoj i Južnoj Americi i na Karibima;
  - (b) na globalnoj razini, konsolidacija i potpora demokraciji, vladavini prava i ljudskim pravima, potpora organizacijama civilnog društva, unaprjeđivanje stabilnosti i mira i rješavanje drugih globalnih izazova, uključujući migraciju i mobilnost;
  - (c) brzi odgovor na: krizne situacije, nestabilnosti i sukobe; izazove u pogledu otpornosti, povezivanje humanitarne pomoći i razvojnog djelovanja te potrebe i prioritete vanjske politikePostizanje tih ciljeva mjerit će se s pomoću relevantnih pokazatelja koji se navode u članku 31.
3. Najmanje 92 % rashoda u okviru ove Uredbe mora ispunjavati kriterije za službenu razvojnu pomoć, koje je uspostavio Odbor za razvojnu pomoć Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj.

Članak 4.

Područje primjene i struktura

1. Financiranje Unije u skladu s ovom Uredbom izvršava se s pomoću:
  - (a) geografskih programa;
  - (b) tematskih programa;
  - (c) djelovanja za brzi odgovor.
2. Geografski programi obuhvaćaju suradnju s jednom i više zemalja u sljedećim geografskim područjima:
  - (a) susjedstvo;
  - (b) supsaharska Afrika;
  - (c) Azija i Pacifik;
  - (d) Sjeverna i Južna Amerika i Karibi.

Geografski programi mogu obuhvaćati sve treće zemlje, osim kandidata i potencijalnih kandidata kako su definirani u Uredbi (EU) .../...⁸⁰ (IPA) i prekomorskih zemalja i područja kako su definirani u Odluci Vijeća .../... (EU).

Geografski programi za područje susjedstva mogu obuhvaćati bilo koju zemlju navedenu u Prilogu I.

---

⁸⁰ Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavljanju Instrumenta prepristupne pomoći (SL L)

Kako bi se ostvarili ciljevi utvrđeni u članku 3., geografski programi temelje se na područjima suradnje navedenima u Prilogu II.

3. Tematski programi obuhvaćaju djelovanja povezana s ostvarivanjem ciljeva održivog razvoja na globalnoj razini, u sljedećim područjima:

- (a) ljudska prava i demokracija;
- (b) organizacije civilnog društva;
- (c) stabilnost i mir;
- (d) globalni izazovi.

Tematski programi mogu obuhvaćati sve treće zemlje i prekomorske zemlje i područja kako su definirani u Odluci Vijeća .../... (EU).

Kako bi se postigli ciljevi utvrđeni u članku 3., tematski programi temelje se na područjima intervencije navedenima u Prilogu III.

4. Djelovanja za brzi odgovor omogućuju rano djelovanje u sljedeće svrhe:

- (a) doprinos stabilnosti i sprječavanje sukoba u hitnim situacijama, krizama u nastajanju, krizama i razdobljima nakon kriza;
- (b) doprinos jačanju otpornosti država, društava, zajednica i pojedinaca i povezivanju humanitarne pomoći i razvojnog djelovanja;
- (c) rješavanje potreba i prioriteta u vanjskoj politici.

Djelovanja za brzi odgovor mogu obuhvaćati sve treće zemlje i prekomorske zemlje i područja kako su definirani u Odluci Vijeća .../...(EU).

Kako bi se postigli ciljevi utvrđeni u članku 3., djelovanja za brzi odgovor temelje se na područjima intervencije navedenima u Prilogu IV.

5. Djelovanja u okviru ove Uredbe prvenstveno se provode u okviru geografskih programa.

Djelovanja koja se provode u okviru tematskih programa dopunjuju djelovanje financirano u okviru geografskih programa te se njime podupiru globalne i transregionalne inicijative za postizanje međunarodno dogovorenih ciljeva, posebno ciljeva održivog razvoja, zaštite globalnih javnih dobara ili rješavanje globalnih izazova. Djelovanje u okviru tematskih programa može se provoditi i kada ne postoji geografski program ili je on suspendiran, odnosno kada nema sporazuma o djelovanju s odgovarajućom zemljom partnerom, ili kada djelovanje nije moguće primjereno provesti u okviru geografskih programa.

Djelovanja za brzi odgovor dopunjuju geografske i tematske programe. Ta se djelovanja osmišljavaju i provode kako bi se omogućio kontinuitet, gdje je to relevantno, u okviru geografskih ili tematskih programa.

6. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 34. radi dopune ili izmjene priloga II., III. i IV.

Članak 5.
Dosljednost i komplementarnost

1. U provedbi ove Uredbe osiguravaju se dosljednost, sinergije i komplementarnost s ostalim područjima vanjskog djelovanja Unije i s ostalim relevantnim politikama i programima Unije, kao i dosljednost razvojne politike.
2. Djelovanje u okviru područja primjene Uredbe Vijeća (EZ) br. 1257/96 ne financira se u okviru ove Uredbe.
3. Gdje je primjereno, djelovanja uspostavljena u okviru ove Uredbe mogu se financirati i iz drugih programa Unije, pod uvjetom da se tim doprinosima ne financiraju isti troškovi. Ovom se Uredbom mogu financirati i mjere uspostavljene drugim programima Unije, pod uvjetom da se tim doprinosima ne financiraju isti troškovi. U takvim slučajevima u programu rada koji obuhvaća te mjere definirat će se koji se skup pravila primjenjuje.

Članak 6.
Proračun

1. Financijska omotnica za provedbu ove Uredbe za razdoblje 2021.–2027. iznosi 89 200 milijuna EUR u tekućim cijenama.
2. Financijska omotnica iz stavka 1. raspodjeljuje se kako slijedi:
  - (a) 68 000 milijuna EUR za geografske programe:
    - susjedstvo najmanje 22 000 milijuna EUR,
    - supsaharska Afrika najmanje 32 000 milijuna EUR,
    - Azija i Pacifik 10 000 milijuna EUR,
    - Južna i Sjeverna Amerika i Karibi 4 000 milijuna EUR,
  - (b) 7 000 milijuna EUR za tematske programe:
    - ljudska prava i demokracija 1 500 milijuna EUR,
    - organizacije civilnog društva 1 500 milijuna EUR,
    - stabilnost i mir 1 000 milijuna EUR,
    - globalni izazovi 3 000 milijuna EUR,
  - (c) 4 000 milijuna EUR za djelovanja za brzi odgovor.
3. Iznosi navedeni u stavku 2. u skladu s člankom 15. uvećavaju se za iznos rezerve za nove izazove i prioritete u iznosu od 10 200 milijuna EUR.
4. Financijska omotnica navedena u stavku 2. točki (a) odgovara najmanje 75 % financijske omotnice navedene u stavku 1.

Članak 7.
Okvir politike

Sporazumi o pridruživanju, sporazumi o partnerstvu i suradnji, višestrani sporazumi i drugi sporazumi kojima se uspostavlja pravno obvezujući odnos sa zemljama partnerima, kao i zaključci Europskog vijeća i zaključci Vijeća, izjave sa sastanaka na vrhu ili zaključci

sastanaka na visokoj razini sa zemljama partnerima, relevantne rezolucije Europskog parlamenta, komunikacije Komisije ili zajedničke komunikacije Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjska pitanja i sigurnosnu politiku tvore sveobuhvatni okvir politike za provedbu ove Uredbe.

Članak 8. *Opća načela*

1. Unija nastoji promicati, razvijati i učvrstiti načela demokracije, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda na kojima je osnovana putem dijaloga i suradnje sa zemljama i regijama partnerima.
2. Primjenjuje se pristup temeljen na pravima koji obuhvaća sva ljudska prava, bilo da je riječ o civilnim i političkim ili gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima, kako bi se integrirala načela ljudskih prava, zemljama partnerima pomoglo u provođenju njihovih međunarodnih obveza u pogledu ljudskih prava, a nositelje prava, s naglaskom na siromašne i ranjive skupine, poduprlo u traženju njihovih prava. Ovom se Uredbom promiču jednakost spolova i osnaživanje žena.
3. Unija će podržati, prema potrebi, bilateralnu, regionalnu i multilateralnu suradnju i dijalog, partnerske sporazume i trostranu suradnju.

Kad je riječ o globalnim dobrima i izazovima, Unija promiče multilateralni pristup temeljen na pravima te u tom smislu surađuje s državama članicama, zemljama partnerima, međunarodnim organizacijama i drugim donatorima.

Unija potiče suradnju s međunarodnim organizacijama i drugim donatorima.

U odnosima sa zemljama partnerima u obzir se uzimaju njihovi dosadašnji rezultati u provedbi obveza, međunarodnih sporazuma i ugovornih odnosa s Unijom.

4. Suradnja između Unije i država članica, s jedne strane, i zemalja partnera, s druge strane, temelji se na načelima djelotvornog razvoja i promiče ta načela, gdje je primjenjivo, konkretno: preuzimanje odgovornosti zemalja partnera za razvojne prioritete, usmjerenost na rezultate, uključiva partnerstva za razvoj, transparentnost i uzajamnu odgovornost. Unija promiče djelotvornu i učinkovitu mobilizaciju i uporabu resursa.

U skladu s načelima uključivog partnerstva, gdje je primjereno, Komisija osigurava provedbu savjetovanja s relevantnim dionicima iz zemalja partnera, uključujući organizacije civilnog društva i lokalna tijela te da im je osiguran pravovremen pristup relevantnim informacijama kako bi mogli imati značajnu ulogu tijekom osmišljavanja, provedbe i povezanog procesa praćenja programa.

U skladu s načelom preuzimanja odgovornosti, Komisija, gdje je primjereno, prednost daje uporabi sustava provedbe programa u zemljama partnerima.

5. Radi promicanja komplementarnosti i učinkovitosti njihova djelovanja, Unija i države članice koordiniraju svoje politike i međusobno se savjetuju o svojim programima pomoći, uključujući i u okviru međunarodnih organizacija i međunarodnih konferencija.
6. Programima i djelovanjima u okviru ove Uredbe u politike Unije uključuju se pitanja klimatskih promjena, zaštite okoliša i jednakosti spolova te se odgovara na poveznice između ciljeva održivog razvoja kako bi se promicala integrirana djelovanja kojima

se mogu stvoriti posredne koristi i dosljedno ispuniti višestruki ciljevi. Ti se programi i djelovanja temelje na analizi rizika i ranjivosti, uključuju pristup za ostvarivanje otpornosti i u obzir uzimaju sukobe. Njihovo je temeljno načelo da se nikoga ne zapostavi.

7. Zajedno s partnerima Unija promiče usklađeniji, holistički i strukturirani pristup migracijama i redovito procjenjuje njegovu djelotvornost.
8. Komisija obavješćuje Europski parlament i s njim redovito razmjenjuje stajališta.

Članak 9.

Izgradnja kapaciteta vojnih aktera kao potpora razvoju i sigurnosti za razvoj

1. U skladu s člankom 41. stavkom 2. Ugovora o Europskoj uniji, financijska sredstva Unije u okviru ove Uredbe ne upotrebljavaju se za financiranje nabave oružja ili streljiva ni operacija koje imaju vojnu ili obrambenu svrhu.
2. Kako bi se doprinijelo održivom razvoju, čiji su preduvjet stabilna, mirna i uključiva društva, pomoć Unije u okviru ove Uredbe može se u izvanrednim okolnostima navedenima u stavku 4. koristiti u kontekstu šire reforme sigurnosnog sektora ili za izgradnju kapaciteta vojnih aktera u zemljama partnerima, radi provedbe razvojnih aktivnosti i sigurnosti tih aktivnosti.
3. Pomoć na temelju ovog članka može posebice obuhvaćati osiguravanje programâ izgradnje kapaciteta kao potpore razvoju i sigurnosti za razvoj, uključujući obuku, mentorstvo i savjetovanje, kao i isporuku opreme, unapređenje infrastrukture i pružanje usluga izravno povezanih s tom pomoći.
4. Pomoć na temelju ovog članka pruža se samo:
  - (a) ako se uvjeti za odgovarajuće ostvarivanje ciljeva Unije na temelju ove Uredbe ne mogu ispuniti uz pomoć nevojnih aktera te ako su funkcioniranje državnih institucija ili zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda ugroženi, a državne institucije ne mogu se s tim nositi i
  - (b) ako su dotična zemlja partner i Unija suglasne da su vojni akteri ključni za očuvanje, uspostavu ili ponovnu uspostavu uvjeta koji su ključni za održivi razvoj, među ostalim u krizama te u nestabilnim ili destabiliziranim kontekstima i situacijama.
5. Pomoć Unije na temelju ovog članka ne smije se koristiti za financiranje izgradnje kapaciteta vojnih aktera u druge svrhe osim za ostvarivanje aktivnosti povezanih s razvojem i sigurnosti takvih aktivnosti. Posebice, pomoć Unije ne smije se koristiti za financiranje:
  - (a) ponavljajućih vojnih rashoda,
  - (b) nabave oružja i streljiva ili bilo koje druge opreme namijenjene primjeni smrtonosne sile;
  - (c) obuke koja je osmišljena posebno kao doprinos povećanju borbenih kapaciteta oružanih snaga.
6. Pri osmišljavanju i provedbi mjera na temelju ovog članka Komisija promiče odgovornost zemlje partnera. Komisija također razvija potrebne elemente i primjere dobre prakse koji su potrebni za osiguravanje srednjoročne i dugoročne održivosti te promiče vladavinu prava i priznata načela međunarodnog prava.

7. Komisija utvrđuje odgovarajuće postupke procjene rizika i postupke praćenja i evaluacije u pogledu mjera na temelju ovog članka.

GLAVA II. PROVEDBA OVE UREDBE

Poglavlje I. Programiranje

Članak 10.

Opći pristup programiranju

1. Suradnja i intervencije u okviru ove Uredbe programiraju se, osim za djelovanja za brzi odgovor koja se navode u članku 4. stavku 4.
2. Na temelju članka 7. programiranje u okviru ove Uredbe zasniva se na sljedećem:
  - (a) programski dokumenti daju dosljedan okvir za suradnju između Unije i zemalja partnera ili regija, u skladu s općom svrhom i područjem primjene, ciljevima i načelima utvrđenima u ovoj Uredbi;
  - (b) Unija i njezine države članice međusobno se savjetuju u ranoj fazi procesa i tijekom čitavog procesa programiranja, a radi promicanja dosljednih, komplementarnih i usklađenih aktivnosti suradnje. Poželjno je zajedničko programiranje pri izradi nacionalnih programa. Zajedničko programiranje otvoreno je drugim donatorima ako je to relevantno;
  - (c) Unija se savjetuje i s ostalim donatorima i subjektima, uključujući predstavnike civilnog društva i lokalnih vlasti, ako je to relevantno;
  - (d) u okviru tematskih programa za ljudska prava i demokraciju te civilno društvo, koji se navode u članku 4. stavku 3. točkama (a) i (b), pomoć se pruža neovisno o pristanku vlada i javnih tijela trećih zemalja o kojima je riječ. U okviru tih tematskih programa uglavnom se podupiru organizacije civilnog društva.

Članak 11.

Načela programiranja geografskih programa

1. Programiranje geografskih programa temelji se na sljedećim načelima:
  - (a) ne dovodeći u pitanje stavak 4., djelovanja se temelje, u mjeri u kojoj je to moguće, na dijalogu između Unije, država članica i predmetnih zemalja partnera, uključujući nacionalna i lokalna tijela, civilno društvo, nacionalne i lokalne parlamente i druge dionike, kako bi se povećalo preuzimanje odgovornosti za postupak i potakla potpora za nacionalne i regionalne strategije;
  - (b) gdje je to primjereno, programsko razdoblje usklađuje se sa strateškim ciklusima zemalja partnera;

- (c) programiranjem se mogu predvidjeti aktivnosti suradnje koje se financiraju iz različitih izvora navedenih u članku 6. stavku 2. i iz drugih programa Unije u skladu s njihovim temeljnim aktima.
2. Programiranjem geografskih programa osigurava se konkretan i prilagođen okvir za suradnju na temelju
- (a) potreba partnera utvrđenih na temelju specifičnih kriterija, uzimajući u obzir stanovništvo, siromaštvo, nejednakost, ljudski razvoj, gospodarsku ranjivost i ugroženost okoliša, kao i otpornost države i društva;
  - (b) sposobnosti partnera da stvore financijske resurse i pristupe im te na njihovim apsorpcijskim kapacitetima;
  - (c) obveza partnera i njihovih rezultata, koji se utvrđuju na temelju kriterija kao što su politička reforma i gospodarski i socijalni razvoj;
  - (d) potencijalnog učinka financijskih sredstava Unije u zemljama partnerima i regijama;
  - (e) kapaciteta partnera i njihovoj obvezi da promiču zajedničke interese i vrijednosti te da podupru zajedničke ciljeve i višestrane saveze, kao i ostvarivanje prioriteta Unije.
3. Zemlje kojima je pomoć najpotrebnija, posebno najmanje razvijene zemlje, zemlje s niskim dohotkom i zemlje u krizi, postkriznom razdoblju, u situacijama nestabilnosti i ranjivosti, uključujući male otočne zemlje u razvoju, imaju prednost u postupku dodjele sredstava.
4. Suradnja s industrijaliziranim zemljama usmjerena je na promicanje Unije i zajedničkih interesa.
5. Programski dokumenti za geografske programe temelje se na rezultatima i njima se u obzir uzimaju, gdje je to primjereno, međunarodno dogovoreni ciljevi i pokazatelji, posebno oni za ciljeve održivog razvoja, kao i okviri za rezultate na razini država, kako bi se procijenio doprinos Unije rezultatima na razini izlaznih proizvoda, ishoda i učinka te kako bi se izvijestilo o tome.
6. Pri sastavljanju programskih dokumenata za zemlje i regije u kriznom, postkriznom ili osjetljivom razdoblju, uzimaju se u obzir posebne potrebe i okolnosti predmetnih zemalja ili regija.
- Kada su zemlje ili regije partneri izravno uključene u krizu, postkriznu ili nestabilnu situaciju ili su pogođene njome, poseban naglasak stavlja se na ubrzanje koordinacije svih relevantnih sudionika kako bi se pomoglo u prijelazu iz izvanrednog stanja u razvojnu fazu.
7. Ova Uredba pridonosi djelovanju uspostavljenom u okviru Uredbe (EU) br. .../... (Erasmus). Na temelju ove Uredbe sastavlja se jedinstven programski dokument za razdoblje od sedam godina koji obuhvaća sredstva iz Uredbe (EU) br. .../...(IPA III). Uredba (EU) br. .../... (Erasmus) primjenjuje se na uporabu tih sredstava.

Članak 12.

Programski dokumenti za geografske programe

1. Geografski programi provode se prema ovoj Uredbi kroz višegodišnje okvirne programe za pojedinačne zemlje i za veći broj zemalja.
2. Višegodišnjim okvirnim programima utvrđuju se prioriteta područja odabrana za primanje sredstava Unije, specifični ciljevi, očekivani rezultati, jasni i konkretni pokazatelji uspješnosti i indikativna financijska raspodjela, kako ukupno tako i po prioriteta području.
3. Višegodišnji okvirni programi temelje se na:
  - (a) nacionalnim ili regionalnim strategijama u obliku razvojnog plana ili sličnog dokumenta koji je Komisija prihvatila kao temelj odgovarajućeg višegodišnjeg okvirnog programa, u trenutku donošenja potonjeg dokumenta;
  - (b) okvirnom dokumentu kojim se utvrđuje politika Unije prema dotičnom partneru ili partnerima, uključujući zajednički dokument Unije i država članica;
  - (c) zajedničkom dokumentu između Unije i dotičnih partnera u kojem se utvrđuju zajednički prioriteta.
4. Kako bi se povećao učinak zajedničke suradnje Unije, gdje je to moguće, zajednički programski dokument zamjenjuje programske dokumente Unije i država članica. Zajednički programski dokument može zamijeniti višegodišnji okvirni program Unije pod uvjetom da je u skladu s člancima 10. i 11., da sadržava elemente navedene u stavku 2. ovog članka i da se u njemu iznosi podjela zaduženja između Unije i država članica.

Članak 13.

Programski dokumenti za tematske programe

1. Tematski programi u okviru ove Uredbe provode se kroz višegodišnje okvirne programe.
2. U višegodišnjim okvirnim programima za tematske programe utvrđuju se strategija Unije, prioriteta odabrani za financiranje sredstvima Unije, specifični ciljevi, očekivani rezultati, jasni i specifični pokazatelji uspješnosti, kao i međunarodna situacija i aktivnosti glavnih partnera za određenu temu.

Kada je to primjenjivo, utvrđuju se resursi i intervencijski prioriteta za sudjelovanje u globalnim inicijativama.

U višegodišnjim okvirnim programima za tematske programe utvrđuje se okvirna ukupna financijska raspodjela po području suradnje i prioriteta. Okvirna financijska raspodjela može se dati u obliku raspona.

Članak 14.

Donošenje i izmjena višegodišnjih okvirnih programa

1. Komisija provedbenim aktima donosi višegodišnje okvirne programe iz članaka 12. i 13. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 35.

stavka 2. Postupak se primjenjuje i na revizije iz stavaka 3., 4. i 5. ovog članka kojima se znatno mijenja sadržaj višegodišnjeg okvirnog programa.

2. Pri donošenju zajedničkih višegodišnjih programskih dokumenata koji se navode u članku 12., odluka Komisije primjenjuje se samo na doprinos Unije zajedničkom višegodišnjem programskom dokumentu.
3. Višegodišnji okvirni programi za geografske programe mogu se revidirati ako je to potrebno za njihovu djelotvornu provedbu, posebno nakon krize odnosno postkriznog stanja ili ako je politički okvir koji se navodi u članku 7. znatno izmijenjen.
4. Višegodišnji okvirni programi za tematske programe mogu se revidirati ako je to potrebno za njihovu djelotvornu provedbu, posebno ako je politički okvir koji se navodi u članku 7. znatno izmijenjen.
5. Zbog opravdanih krajnje hitnih razloga, poput kriza ili neposrednih prijetnji demokraciji, vladavini prava, ljudskim pravima ili temeljnim slobodama, Komisija može izmijeniti višegodišnje okvirne programe navedene u člancima 12. i 13. ove Uredbe provedbenim aktima donesenima u skladu s hitnim postupkom iz članka 35. stavka 4.

Članak 15.

Rezerva za nove izazove i prioritete

1. Iznos naveden u članku 6. stavku 3. koristit će se, među ostalim:
  - (a) za osiguranje primjerenog odgovora Unije u slučaju nepredviđenih okolnosti;
  - (b) za rješavanje novih potreba ili izazova, primjerice na granicama Unije ili njezinih susjeda u vezi s kriznim i postkriznim situacijama ili migracijskim pritiskom;
  - (c) za promicanje novih inicijativa ili prioriteta pod vodstvom Unije odnosno međunarodnih inicijativa ili prioriteta.
2. O uporabi tih sredstava odlučuje se u skladu s postupcima utvrđenima u člancima 14. i 21.

Poglavlje II.

Posebne odredbe za Instrument za susjedstvo

Članak 16.

Programski dokumenti i kriteriji za raspodjelu

1. Za zemlje partnere navedene u Prilogu I., prioriteta područja za financiranje sredstvima Unije uglavnom će se birati među onima navedenima u članku 12. stavku 3. točki (c), u skladu s područjima suradnje iz područja susjedstva, navedenima u Prilogu II.
2. Odstupajući od članka 11. stavka 2., potpora Unije u okviru geografskih programa za područje susjedstva imat će različite oblike i iznose, uzimajući u obzir sljedeće elemente u kojima se odražavaju:

- (a) potrebe zemalja partnera, primjenom pokazatelja o, primjerice, stanovništvu i razini razvoja;
  - (b) predanost zemalja partnera postizanju uzajamno dogovorenih ciljeva političkih, gospodarskih i društvenih reformi i ostvareni napredak;
  - (c) predanost zemalja partnera izgradnji istinske i održive demokracije i ostvareni napredak;
  - (d) partnerstvo s Unijom, uključujući razinu ambicija u pogledu tog partnerstva;
  - (e) kapacitet apsorpcije i potencijalni učinak potpore Unije u okviru ove Uredbe.
3. Potpora navedena u stavku 2. odražava se u višegodišnjim programskim dokumentima iz članka 12.

Članak 17.

Pristup koji se temelji na rezultatima

1. Približno 10 % financijske omotnice utvrđene u članku 4. stavku 2. točki (a) kao dopuna financijskim dodjelama navedenima u članku 12. dodijelit će se zemljama partnerima navedenima u Prilogu I. radi provedbe pristupa temeljenog na rezultatima. O raspodjeli na temelju rezultata odlučuje se na temelju napretka zemalja u pogledu demokracije, ljudskih prava, vladavine prava, gospodarskog upravljanja i reformi te suradnje u području migracija. Napredak zemalja partnera procjenjuje se svake godine.
2. Pristup koji se temelji na rezultatima ne primjenjuje se na potporu civilnom društvu, osobne kontakte, uključujući suradnju između lokalnih tijela, potporu unapređenju ljudskih prava ni na mjere potpore povezane s krizom. U slučaju ozbiljnog ili trajnog narušavanja demokratskog poretka, ljudskih prava ili vladavine prava, potpora za te mjere može se povećati.

Članak 18.

Prekogranična suradnja

1. Prekogranična suradnja, kako je definirana u članku 2. stavku 3., obuhvaća suradnju duž susjednih kopnenih granica, transnacionalnu suradnju na velikim transnacionalnim područjima, pomorsku suradnju oko pomorskih bazena te međuregionalnu suradnju.
2. Područje susjedstva pridonosi programima prekogranične suradnje navedenim u stavku 1. koje sufinancira Europski fond za regionalni razvoj u okviru [Uredbe o ETS-u⁸¹]. Do 4 % financijske omotnice za susjedstvo okvirno će se dodijeliti za potporu tim programima.
3. Doprinosi programima prekogranične suradnje odredit će se i upotrebljavati u skladu s člankom 10. stavkom 3. [Uredbe o ETC-u].

---

⁸¹ COM(2018) 374 final Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o posebnim odredbama za cilj „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg) uz potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj i instrumenata za financiranje vanjskog djelovanja.

4. Stopa sufinanciranja Unije ne premašuje 90 % prihvatljivih rashoda programa prekogranične suradnje. Za tehničku pomoć stopa sufinanciranja iznosi 100 %.
5. Pretfinanciranje za prekogranične programe suradnje utvrđuje se u programu rada u skladu s potrebama trećih zemalja i područja koji sudjeluju u programu i može premašiti postotak naveden u članku 49. [Uredbe o ETS-u].
6. Višegodišnji okvirni strateški dokument za prekograničnu suradnju u kojem se navode elementi iz članka 12. stavka 2. ove Uredbe donosi se u skladu s člankom 10. stavkom 1. [Uredbe o ETS-u].
7. Ako se prekogranični programi suradnje obustavljaju u skladu s člankom 12. [Uredbe o ETS-u], preostali iznos potpore za obustavljeni program iz područja susjedstva može se iskoristiti za financiranje bilo koje druge aktivnosti iz tog područja.

POGLAVLJE III.

Akcijski planovi, mjere i provedbene metode

Članak 19.

Akcijski planovi i mjere

1. Komisija donosi godišnje ili višegodišnje akcijske planove ili mjere. Mjere mogu biti pojedinačne, posebne, potporne ili izvanredne mjere pomoći. U akcijskim planovima i mjerama za svako se djelovanje navode njegovi ciljevi, očekivani rezultati i glavne aktivnosti, načini provedbe, proračun i povezani rashodi za potporu.
2. Akcijski planovi temelje se na programskim dokumentima, osim u slučajevima koji se navode u staccima 3. i 4.

Prema potrebi, djelovanje se može donijeti u obliku pojedinačne mjere prije ili nakon donošenja akcijskih planova. Pojedinačne mjere temelje se na programskim dokumentima, osim u slučajevima navedenima u stavku 3. i drugim propisno obrazloženim slučajevima.

Ako se pojave nepredviđene potrebe ili okolnosti, a sredstva nije moguće dobiti iz primjerenijih izvora, Komisija može donijeti posebne mjere koje nisu predviđene programskim dokumentima.

3. Godišnji i višegodišnji akcijski planovi i posebne mjere mogu se koristiti za provedbu djelovanja za brzi odgovor iz članka 4. stavka 4. točaka (b) i (c).
4. Komisija može donijeti izvanredne mjere pomoći za djelovanja za brzi odgovor kao što je navedeno u članku 4. stavku 4. točki (a).

Izvanredna mjera pomoći može trajati najviše 18 mjeseci, a može se produljiti dva puta za daljnje razdoblje od najviše šest mjeseci, ukupno do najviše 30 mjeseci, u slučaju objektivnih i nepredviđenih prepreka njezinoj provedbi, pod uvjetom da se financijski iznos mjere nije povećao.

U slučaju dugotrajne krize i sukoba Komisija može donijeti drugu izvanrednu mjeru pomoći u trajanju od najviše 18 mjeseci. U opravdanim slučajevima mogu se donijeti daljnje mjere ako je nužan kontinuitet djelovanja Unije i ako ga se ne može osigurati na druge načine.

Članak 20.
Mjere potpore

1. Financiranje Unije može pokrivati rashode za potporu provedbi Instrumenta te za postizanje njegovih ciljeva, uključujući administrativnu potporu u vezi s aktivnostima pripreme, praćenja, nadzora, kontrole, revizije i evaluacije koje su potrebne za takvu provedbu, kao i rashode sjedišta i delegacija Unije u vezi s administrativnom potporom potrebnom za program, te za upravljanje operacijama koje se financiraju u okviru ove Uredbe, uključujući aktivnosti informiranja i komuniciranja te poslovne informatičke sustave.
2. Kada rashodi za potporu nisu uvršteni u akcijske planove ili mjere koji se navode u članku 21., Komisija donosi, gdje je to primjenjivo, mjere potpore. Financiranje Unije u okviru mjera potpore može obuhvaćati:
  - (a) studije, sastanke, informiranje, osvještavanje, osposobljavanje, pripremu i razmjenu stečenih iskustava i najbolje prakse, izdavaštvo i bilo koje druge administrativne rashode ili rashode nužne za programiranje djelovanja i upravljanje njime, uključujući naknadu za vanjske stručnjake;
  - (b) istraživanje i inovacije i studije o relevantnim pitanjima i širenje tako dobivenih podataka;
  - (c) rashode povezane s informiranjem i komuniciranjem, uključujući razvoj komunikacijskih strategija i poslovne komunikacije, kao i vidljivost političkih prioriteta Unije.

Članak 21.
Donošenje akcijskih planova i mjera

1. Akcijski planovi i mjere donose se provedbenim aktima u skladu s postupkom ispitivanja koji se navodi u članku 35. stavku 2.
2. Postupak iz stavka 1. ne zahtijeva se za:
  - (a) akcijske planove, pojedinačne mjere i mjere potpore za koje financiranje Unije ne premašuje 10 milijuna EUR;
  - (b) posebne mjere, akcijske planove i mjere donesene kako bi se provela djelovanja za brzi odgovor za koja financiranje Unije ne premašuje 20 milijuna EUR;
  - (c) tehničke izmjene, pod uvjetom da takve izmjene ne utječu znatno na ciljeve akcijskog plana ili dotične mjere, primjerice:
    - i. promjena načina provedbe;
    - ii. preraspodjela sredstava između djelovanja obuhvaćenih akcijskim planom;
    - iii. povećanje ili smanjenje proračuna akcijskih planova i mjera za najviše 20 % prvotnog proračuna te za najviše 10 milijuna EUR;

Za višegodišnje akcijske planove i mjere pragovi navedeni u stavku 2. točkama (a) i (b) te stavku 2. točki (c) podtočki iii. primjenjuju se na godišnjoj osnovi.

Kada se akcijski planovi i mjere donose u skladu s ovim stavkom, priopćuju se, osim izvanrednih mjera pomoći, Europskom parlamentu i državama članicama putem relevantnog odbora iz članka 35. u roku od mjesec dana od njihova donošenja.

3. Prije donošenja ili produljenja izvanrednih mjera pomoći čiji trošak ne premašuje 20 milijuna EUR, Komisija obavještuje Vijeće o njihovoj prirodi i ciljevima te o predviđenim financijskim iznosima. Komisija obavještuje Vijeće prije nego što značajnije izmijeni već donesene izvanredne mjere pomoći. Komisija vodi računa o relevantnom političkom pristupu Vijeća pri planiranju i daljnjoj provedbi tih mjera, u interesu usklađenosti vanjskog djelovanja Unije.

Komisija uredno i na vrijeme obavještuje Europski parlament o planiranju i provedbi izvanrednih mjera pomoći na temelju ovog članka, uključujući predviđene financijske iznose, te ga također obavještuje u slučaju značajnih izmjena ili produljenja te pomoći.

4. U slučaju valjano utemeljenih krajnje hitnih razloga, primjerice kriza koje obuhvaćaju prirodne katastrofe ili katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem, neposredne prijetnje demokraciji, vladavini prava, ljudskim pravima ili temeljnim slobodama, Komisija može donijeti akcijske planove i mjere ili izmjene postojećih akcijskih planova i mjera kao provedbene akte koji se odmah primjenjuju, u skladu s postupkom iz članka 35. stavka 4.
5. Odgovarajuća analiza okoliša, uključujući analizu utjecaja na klimatske promjene i biološku raznolikost, poduzima se na razini djelovanja, u skladu s primjenjivim zakonodavnim aktima Unije, uključujući Direktivu 2011/92/EU⁸² Europskog parlamenta i Vijeća i Direktivu Vijeća 85/337/EEZ⁸³, a uključuje, kad je primjenjivo, procjenu učinaka ekološki osjetljivih djelovanja na okoliš, posebno za veliku novu infrastrukturu.

Ako je to relevantno, strateške procjene utjecaja na okoliš upotrebljavaju se pri provedbi sektorskih programa. Osiguravaju se sudjelovanje zainteresiranih dionika u procjenama utjecaja na okoliš te javni pristup rezultatima takvih procjena.

Članak 22.

Metode suradnje

1. Komisija provodi financiranje u okviru ovog Instrumenta, kao što je predviđeno Financijskom uredbom, izravno ili s pomoću delegacija Unije i izvršnih agencija, ili neizravno s pomoću bilo kojeg subjekta navedenog u članku 62. stavku 1. točki (c) Financijske uredbe.
2. Financiranje u okviru ovog Instrumenta može se osigurati i u obliku doprinosa međunarodnim, regionalnim ili nacionalnim fondovima, primjerice onima koje su uspostavili EIB, države članice, zemlje partneri i regije ili međunarodne organizacije odnosno drugi donatori, ili kojima ti subjekti upravljaju.

---

⁸² Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (kodifikacija) (SL L 26, 28.1.2012., str. 1.).

⁸³ Direktiva Vijeća od 27. lipnja 1985. o procjeni učinaka određenih javnih ili privatnih projekata na okoliš (SL L 175, 5.7.1985., str. 40.–48.).

3. Subjekti navedeni u članku 62. stavku 1. točki (c) Financijske uredbe i u članku 29. stavku(1. ove Uredbe svake godine ispunjavaju svoje obveze izvješćivanja prema članku 155. Financijske uredbe. Obveze izvješćivanja za bilo koji od tih subjekata utvrđene su u okvirnom sporazumu o partnerstvu, sporazumu o doprinosima, sporazumu o proračunskim jamstvima ili financijskom sporazumu.
4. Djelovanja koja se financiraju na temelju Instrumenta mogu se provoditi s pomoću usporednog ili zajedničkog sufinanciranja.
5. U slučaju usporednog sufinanciranja, djelovanje se dijeli na više jasno određenih sastavnica, a svaku sastavnicu financiraju različiti partneri tako da se krajnja svrha financiranja uvijek može odrediti.
6. U slučaju zajedničkog sufinanciranja, ukupni trošak djelovanja dijele partneri koji osiguravaju sredstva, a ona su udružena tako da više nije moguće odrediti izvor financiranja ni za koju aktivnost poduzetu u sklopu djelovanja.
7. Mogući su sljedeći oblici suradnje Unije i njezinih partnera:
  - (a) trostrani aranžmani s pomoću kojih Unija u suradnji s trećim zemljama koordinira svoju financijsku pomoć zemlji ili regiji partneru;
  - (b) mjere administrativne suradnje poput povezivanja javnih institucija, lokalnih tijela, nacionalnih javnih tijela ili subjekata uređenih privatnim pravom kojima su povjerene zadaće pružanja javnih usluga u pojedinoj državi članici i zemlji ili regiji partneru, kao i mjere suradnje u kojima sudjeluju stručnjaci iz javnog sektora upućeni iz država članica te njihova regionalna i lokalna tijela;
  - (c) doprinosi troškovima potrebnima za uspostavu javno-privatnog partnerstva i upravljanje njime;
  - (d) programi potpore sektorskoj politici putem kojih Unija pruža potporu sektorskom programu zemlje partnera;
  - (e) doprinosi trošku sudjelovanja zemalja u programima i djelovanjima Unije koje provode agencije i tijela Unije, kao i tijela ili osobe kojima je povjerena provedba specifičnih djelovanja u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike u skladu s glavom V. Ugovora o Europskoj uniji;
  - (f) subvencije kamatnih stopa.

Članak 23.

Oblici financiranja EU-a i načini provedbe

1. Oblici financiranja Unije predviđeni su Financijskom uredbom i to su posebno:
  - (a) bespovratna sredstva;
  - (b) ugovori o nabavi za usluge, robu ili radove;
  - (c) proračunska potpora;
  - (d) doprinosi uzajamnim fondovima koje je uspostavila Komisija, u skladu s člankom 234. Financijske uredbe;
  - (e) financijski instrumenti;
  - (f) proračunska jamstva;
  - (g) mješovito financiranje;

- (h) otpis dugova u okviru međunarodno dogovorenog sporazuma za otpis dugova;
  - (i) financijska pomoć;
  - (j) plaćeni vanjski stručnjaci.
2. U radu s dionicima iz zemalja partnera Komisija uzima u obzir njihove posebnosti, uključujući potrebe i relevantan kontekst, prilikom definiranja modaliteta financiranja, vrste doprinosa, modaliteta dodjele i administrativnih odredaba za upravljanje bespovratnim sredstvima kako bi se doprlo do najšireg mogućeg raspona dionika i najbolje odgovorilo na njihove potrebe. Podupiru se posebni modaliteti u skladu s Financijskom uredbom, primjerice sporazumi o partnerstvu, ovlaštenja financijske potpore trećim stranama, izravna dodjela ili pozivi za podnošenje prijedloga uz ograničenje prihvatljivosti, jednokratni iznosi, jedinični troškovi, financiranje na temelju paušalne stope i financiranje koje nije povezano s troškovima, kao što je navedeno u članku 125. stavku 1. Financijske uredbe.
3. Osim u slučajevima navedenim u članku 195. Financijske uredbe, postupak izravne dodjele može se upotrebljavati u sljedećim slučajevima:
- (a) dodjela bespovratnih sredstava male vrijednosti braniteljima ljudskih prava u svrhu financiranja hitnih mjera zaštite, gdje je to primjereno bez potrebe za sufinanciranjem;
  - (b) dodjela bespovratnih sredstava, gdje je to primjereno bez potrebe za sufinanciranjem, za financiranje djelovanja u najtežim uvjetima u kojima ne bi bilo primjereno objaviti poziv na podnošenje prijedloga, uključujući situacije u kojima postoji ozbiljan nedostatak temeljnih sloboda, gdje je sigurnost ljudi najviše ugrožena, ili situacije u kojima organizacije za zaštitu ljudskih prava i branitelji ljudskih prava djeluju u najtežim uvjetima. Takva bespovratna sredstva ne prelaze 1 000 000 EUR te se dodjeljuju na najviše 18 mjeseci, a taj je rok moguće produljiti za dodatnih 12 mjeseci u slučaju stvarnih i nepredviđenih prepreka njihovoj provedbi;
  - (c) u slučaju dodjele bespovratnih sredstava namijenjenih Uredu Visokog povjerenika UN-a za ljudska prava, globalnoj mreži studija, Europskom međusveučilišnom centru za ljudska prava i demokratizaciju koji organizira program europskoga magisterija iz područja ljudskih prava i demokratizacije, i njegovoj povezanoj mreži sveučilišta s poslijediplomskim programima iz područja ljudskih prava, uključujući stipendije za studente i branitelje ljudskih prava iz trećih zemalja.

Proračunska potpora navedena u stavku 1. točki (c), uključujući u obliku sektorskih ugovora o rezultatima reformi, temelji se na odgovornosti zemalja, uzajamnoj odgovornosti i zajedničkoj predanosti univerzalnim vrijednostima, demokraciji, ljudskim pravima i vladavini prava s ciljem jačanja partnerstava između Unije i zemalja partnera. Obuhvaća intenzivniji politički dijalog, razvoj kapaciteta i poboljšano upravljanje, čime se dopunjuju naponi partnera da prikupe više sredstava i bolje ih potroše kako bi poduprli održiv i uključiv gospodarski rast i stvaranje radnih mjesta te iskorjenjivanje siromaštva.

Svaka odluka o pružanju proračunske potpore temelji se na politikama proračunske potpore koje je Unija dogovorila, jasnom skupu kriterija prihvatljivosti i pažljivoj ocjeni rizika i koristi.

4. Proračunska potpora raščlanjuje se kako bi se njome bolje odgovorilo na politički, gospodarski i socijalni kontekst zemlje partnera, uzimajući u obzir situacije nestabilnosti.

Pri pružanju proračunske potpore u skladu s člankom 236. Financijske uredbe, Komisija jasno definira i prati njezinu uvjetovanost, uključujući napredak u reformama i transparentnosti, te podupire razvoj parlamentarnog nadzora, nacionalnih kapaciteta za reviziju te povećanu transparentnost i javni pristup informacijama.
5. Isplata proračunske potpore temelji se na pokazateljima zadovoljavajućeg napretka u postizanju ciljeva usuglašenih sa zemljom partnerom.
6. Financijski instrumenti u okviru ove Uredbe mogu biti u obliku kredita, jamstava, vlasničkog ili kvazivlasničkog kapitala, ulaganja ili sudjelovanja u ulaganjima te instrumenata za dijeljenje rizika, kad god je to moguće i u skladu s načelima utvrđenima u članku 209. stavku 1. Financijske uredbe pod vodstvom EIB-a, multilateralne europske financijske institucije, kao što je Europska banka za obnovu i razvoj, ili bilateralne europske financijske institucije, kao što su bilateralne banke za razvoj, možda u kombinaciji s dodatnim drugim oblicima financijske potpore iz država članica i trećih strana.

Države članice i bilo koji subjekti navedeni u članku 62. stavku 1. točki (c) Financijske uredbe mogu dati doprinose financijskim instrumentima Unije u okviru ove Uredbe.
7. Ti financijski instrumenti mogu se grupirati u mehanizme za potrebe provedbe i izvješćivanja.
8. Financijskim sredstvima Unije ne generira se niti aktivira ubiranje posebnih poreza, pristojbi ili davanja.
9. Porezi, pristojbe i davanja koje nametnu zemlje partneri mogu biti prihvatljivi za financiranje u okviru ove Uredbe.

Članak 24.

Prihvatljive osobe i subjekti

1. Sudjelovanje u javnoj nabavi i postupcima dodjele bespovratnih sredstava i nagrada za djelovanja koja se financiraju u okviru geografskih programa, putem organizacija civilnog društva i putem programa za globalne izazove bit će otvoreno međunarodnim organizacijama i svim ostalim pravnim subjektima koji su državljani sljedećih zemalja i područja, a ako je riječ o pravnim osobama, koje imaju i stvarni poslovni nastan u tim zemljama ili područjima:
  - (a) državama članicama koje su korisnici Uredbe (EU) br. .../... (IPA III) i ugovornim strankama Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru;
  - (b) zemljama partnerima iz susjedstva i Ruskoj Federaciji kada se relevantni postupak odvija u kontekstu programa na koje se upućuje u Prilogu I. i u kojima ona sudjeluje;
  - (c) zemljama i područjima u razvoju, kako su navedeni na popisu primatelja službene razvojne pomoći koji je objavio OECD-DAC, a koji nisu članovi

skupine G-20, te prekomorskim zemljama i područjima kako su definirani u Odluci Vijeća .../... (EU);

- (d) zemljama u razvoju, kako su navedene na popisu primatelja službene razvojne pomoći, koje su članice skupine G-20 te drugim zemljama i područjima ako se odgovarajući postupak odvija u kontekstu djelovanja u kojem sudjeluju, a koje financira Unija u okviru ove Uredbe;
  - (e) zemljama za koje je Komisija utvrdila da vrijedi uzajamni pristup vanjskom financiranju; uzajamni pristup može se odobriti na ograničen rok od najmanje godinu dana ako neka zemlja pod istim uvjetima prihvatljivima proglasi subjekte iz Unije i iz zemalja koje su prihvatljive u skladu s ovom Uredbom Komisija odlučuje o uzajamnom pristupu i njegovu trajanju nakon savjetovanja s dotičnom zemljom primateljicom ili zemljama primateljicama; i
  - (f) državama članicama OECD-a u slučaju ugovora koji se provode u najmanje razvijenoj zemlji ili visoko zaduženoj siromašnoj zemlji, kako su navedene na popisu primatelja službene razvojne pomoći.
2. Ne dovodeći u pitanje ograničenja vezana uz narav i ciljeve djelovanja, sudjelovanje u dodjeli ugovora o javnoj nabavi, postupcima dodjele bespovratnih sredstava i nagrada za djelovanja koja se financiraju u okviru programa za ljudska prava i demokraciju te stabilnost i mir, kao i u okviru djelovanja za brzi odgovor, otvoreno je bez ograničenja.
  3. Sva roba i materijali koji se financiraju u okviru ove Uredbe mogu potjecati iz bilo koje zemlje.
  4. Pravila utvrđena u ovom članku ne primjenjuju se na državljanstvo fizičkih osoba i ne stvaraju ograničenja u vezi s državljanstvom za fizičke osobe koje je zaposlio prihvatljivi ugovaratelj ili, prema potrebi, podugovaratelj, ili su ugovorom na drugi način vezane uz takvog ugovaratelja ili podugovaratelja.
  5. Na djelovanja koja se sufinanciraju ili provode uz izravno ili neizravno upravljanje s tim subjektima primjenjuju se i pravila prihvatljivosti za subjekte koji se navode u članku 62. stavku 1. točki (c) podtočkama od ii. do viii. Financijske uredbe.
  6. Ako donatori financiraju uzajamni fond koji je osnovala Komisija ili se on financira vanjskim namjenskim prihodima, primjenjuju se pravila prihvatljivosti iz osnivačkog akta uzajamnog fonda, odnosno iz sporazuma s donatorom.
  7. Ako je riječ o djelovanjima koja se financiraju ovom Uredbom i drugim programom Unije, prihvatljivima se smatraju subjekti koji su prihvatljivi prema bilo kojem od tih programa.
  8. Za djelovanja u kojima sudjeluje više zemalja prihvatljivi su pravni subjekti koji su državljani zemalja i područja na kojima se djelovanje provodi, a ako je riječ o pravnim osobama, koje imaju i stvarni poslovni nastan u tim zemljama ili područjima.
  9. Pravila o prihvatljivosti iz ovog članka mogu se ograničiti s obzirom na državljanstvo, geografsku lokaciju ili pravni status podnositelja zahtjeva kada se takva ograničenja zahtijevaju zbog posebne naravi i ciljeva djelovanja te kada su potrebna radi djelotvorne provedbe tog djelovanja.
  10. Ponuditelji, podnositelji zahtjeva i natjecatelji iz zemalja koje nisu prihvatljive mogu se smatrati prihvatljivima u slučaju hitnosti ili nedostupnosti usluga na tržištima

dotičnih zemalja ili područja ili u drugim valjano opravdanim slučajevima u kojima bi primjena pravila o prihvatljivosti onemogućila ili izuzetno otežala provedbu djelovanja.

11. U svrhu promicanja lokalnih kapaciteta, tržišta i kupnji, prioritet se daje lokalnim i regionalnim ugovarateljima ako je Financijskom uredbom predviđena dodjela na temelju jedne ponude. U svim drugim slučajevima sudjelovanje lokalnih i regionalnih ugovaratelja promiče se u skladu s relevantnim odredbama te uredbe.
12. U okviru programa za ljudska prava i demokraciju, bilo koji subjekt koji nije obuhvaćen definicijom pravnog subjekta iz članka 2. stavka 6. prihvatljiv je ako je to nužno za provedbu intervencija iz ovog programa.

Članak 25.

Prijenosi, godišnji obroci, odobrena sredstva za preuzete obveze, ponovna plaćanja i prihodi generirani financijskim instrumentima

1. Povrh članka 12. stavka 2. Financijske uredbe, neiskorištena odobrena sredstva za preuzete obveze i za plaćanja u okviru ove Uredbe automatski se prenose i u pogledu njih mogu se preuzimati obveze i vršiti plaćanja dospjela do 31. prosinca sljedeće financijske godine. U sljedećoj financijskoj godini najprije će se utrošiti preneseni iznos.

Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o prenesenim odobrenim sredstvima za preuzete obveze u skladu s člankom 12. stavkom 6. Financijske uredbe.

2. Povrh pravila utvrđenih u članku 15. Financijske uredbe o ponovnom stavljanju na raspolaganje odobrenih sredstava, odobrena sredstva za preuzete obveze koja odgovaraju iznosu sredstava opozvanih uslijed toga što djelovanje u potpunosti ili djelomično nije provedeno u okviru ove Uredbe ponovno se stavljaju na raspolaganje u izvornoj proračunskoj liniji.

Upućivanja na članak 15. Financijske uredbe u članku 12. stavku 1. točki (b) Uredbe o utvrđivanju višegodišnjeg financijskog okvira predstavljaju upućivanje na ovaj stavak u svrhu ove Uredbe.

3. Proračunske obveze za djelovanje koje traje dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti tijekom nekoliko godina u godišnje obroke, u skladu s člankom 112. stavkom 2. Financijske uredbe.

Članak 114. stavak 2. treći podstavak Financijske uredbe ne primjenjuje se na ta višegodišnja djelovanja. Komisija automatski opoziva svaki udio proračunskih obveza za djelovanje za koje do 31. prosinca pete godine nakon godine u kojoj je preuzeta proračunska obveza još nisu upotrijebljena sredstva za prefinansiranje ili za privremena plaćanja ili za koja nije dostavljena nikakva ovjerena potvrda o rashodima ili bilo kakav zahtjev za plaćanje.

Stavak 2. ovog članka primjenjuje se i na godišnje obroke.

4. Odstupajući od članka 209. stavka 3. Financijske uredbe, vraćanja i prihodi generirani financijskim instrumentom pripisuju se izvornoj proračunskoj liniji kao interni namjenski prihodi, nakon odbitka troškova i naknada za upravljanje. Svakih

pet godina Komisija ispituje doprinos postizanju ciljeva Unije i djelotvornost postojećih financijskih instrumenata.

Poglavlje IV.

EFOR+, proračunska jamstva i financijska pomoć trećim zemljama

Članak 26.

Područje primjene i financiranje

1. Financijskom omotnicom navedenom u članku 6. stavku 2. točki (a) financiraju se Europski fond za održivi razvoj plus i jamstvo za vanjsko djelovanje.

Svrha je EFOR-a plus, kao integriranog financijskog paketa koji osigurava financijski kapacitet na temelju metoda provedbe uspostavljenih u članku 23. stavku 1. točkama (a), (e), (f) i (g), potpora ulaganjima i povećanje pristupa financiranju kako bi se potaknuo održiv i uključiv gospodarski i socijalni razvoj i promicala socioekonomska otpornost u zemljama partnerima s posebnim naglaskom na iskorjenjivanje siromaštva, održiv i uključiv rast, stvaranje pristojnih radnih mjesta, gospodarske prilike, vještine i poduzetništvo, socioekonomske sektore, mikro, mala i srednja poduzeća te rješavanje specifičnih socioekonomskih temeljnih uzroka nezakonite migracije, u skladu s relevantnim okvirnim programskim dokumentima. Posebna pažnja posvetit će se zemljama u kojima su utvrđene nestabilne situacije ili sukobi, najmanje razvijenim zemljama i visoko zaduženim siromašnim zemljama.

2. Jamstvo za vanjsko djelovanje poduprijet će operacije iz EFOR-a plus pokrivene proračunskim jamstvima u skladu s člancima 27., 28. i 29. ove Uredbe te makrofinancijsku pomoć i kredite trećim zemljama navedenima u članku 10. stavku 2. Uredbe EINS.
3. Prema Jamstvu za vanjsko djelovanje, Unija može jamčiti za operacije potpisane između 1. siječnja 2021. i 31. prosinca 2027., u iznosu do 60 000 000 000 EUR.
4. Stopa izdvojenih rezervacija kreće se od 9 % do 50 % ovisno o vrsti operacija.

Stopa izdvojenih rezervacija za Jamstvo za vanjsko djelovanje iznosi 9 % za makrofinancijsku pomoć Unije i za proračunska jamstva koja obuhvaćaju državne rizike povezane s operacijama kreditiranja.

Te se stope revidiraju svake tri godine od datuma primjene ove Uredbe utvrđenog u članku 40. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 34. za dopunu ili izmjenu tih stopa.

5. Jamstvo za vanjsko djelovanje smatra se jedinstvenim jamstvom u zajedničkom fondu za rezervacije koji je uspostavljen člankom 212. Financijske uredbe.
6. U okviru EFOR-a plus i Jamstva za vanjsko djelovanje mogu se podupirati operacije financiranja i ulaganja u zemljama partnerima u geografskim područjima koja se navode u članku 4. stavku 2. Rezervacije iz Jamstva za vanjsko djelovanje financiraju se iz proračuna relevantnih geografskih programa utvrđenih člankom 6. stavkom 2. točkom (a) i prenose se u zajednički fond za rezervacije. EFOR+ i Jamstvo za vanjsko djelovanje mogu poduprijeti i operacije za korisnike navedene u

Prilogu I. Uredbi IPA III. Sredstva za te operacije u okviru EFOR-a plus i za rezervacije iz Jamstva za vanjsko djelovanje namaknut će se u okviru Uredbe IPA. Rezervacije u okviru Jamstva za vanjsko djelovanje za kredite trećim zemljama navedenima u članku 10. stavku 2. Uredbe EINS financirat će se iz te Uredbe.

7. Rezervacije koje se navode u članku 211. stavku 2. Financijske uredbe temelje se na ukupnim nepodmirenim obvezama Unije koje proizlaze iz svake operacije, uključujući operacije koje je Unija potpisala prije 2021. i za koje jamči. Godišnji potrebni iznosi rezervacija mogu se utvrđivati tijekom razdoblja od najviše sedam godina.
8. Saldo imovine 31. prosinca 2020. u Jamstvenom fondu EFOR-a i Jamstvenom fondu za vanjska djelovanja, koji su uspostavljeni Uredbom (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća, odnosno Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009, prenosi se u zajednički fond za rezervacije radi osiguranja rezervacija za njihove operacije u okviru istog jedinstvenog jamstva koje je predviđeno u stavku 4. ovog članka.

Članak 27.

Prihvatljivost i odabir operacija i partnerâ

1. Operacije financiranja i ulaganja prihvatljive za potporu putem Jamstva za vanjsko djelovanje dosljedne su i usklađene s politikama Unije, kao i sa strategijama i politikama zemalja partnera. Njima se posebno podupiru ciljevi, opća načela i okvir politike ove Uredbe te relevantni okvirni programski dokumenti, uzimajući u obzir prioriteta područja utvrđena u Prilogu V.
2. Jamstvom za vanjsko djelovanje podupiru se operacije financiranja i ulaganja usklađene s uvjetima utvrđenima u članku 209. stavku 2. točkama od (a) do (c) Financijske uredbe:
  - (a) kojima se osigurava komplementarnost s drugim inicijativama;
  - (b) koje su gospodarski i financijski održive, vodeći računa o mogućoj potpori privatnih i javnih partnera projektu i njihovu sufinanciranju projekta, uzimajući u obzir posebno radno okruženje i kapacitete zemalja za koje je utvrđeno da prolaze kroz razdoblje nestabilnosti ili sukoba, najmanje razvijenih zemalja i visoko zaduženih siromašnih zemalja koje mogu imati koristi od povoljnijih uvjeta;
  - (c) koje su održive s tehničkog i društvenog aspekta i aspekta zaštite okoliša.
3. Jamstvo za vanjsko djelovanje upotrebljava se za pokrivanje rizika za sljedeće instrumente:
  - (a) kredite, uključujući kredite u lokalnoj valuti i kredite za makrofinancijsku pomoć;
  - (b) jamstva;
  - (c) protujamstva;
  - (d) instrumente tržišta kapitala;
  - (e) bilo koji drugi oblik financiranja ili kreditnog poboljšanja, osiguranja i vlasničkih ili kvazivlasničkih udjela.

4. Prihvatljivi su partneri u svrhu Jamstva za vanjsko djelovanje partneri utvrđeni u članku 208. stavku 4. Financijske uredbe, uključujući one iz trećih zemalja koji doprinose Jamstvu za vanjsko djelovanje, uz odobrenje Komisije u skladu s člankom 28. ove Uredbe. K tomu, i odstupajući od članka 62. stavka 2. točke (c) Financijske uredbe, tijela uređena privatnim pravom države članice ili treće zemlje koja je pridonijela Jamstvu za vanjsko djelovanje u skladu s člankom 28., koja mogu primjereno jamčiti za svoj financijski kapacitet, prihvatljiva su u svrhu Jamstva.
5. Prihvatljivi partneri poštuju pravila i uvjete utvrđene u članku 62. stavku 2. točki (c) Financijske uredbe. Ako je riječ o tijelima uređenima privatnim pravom države članice ili treće zemlje koja su pridonijela Jamstvu za vanjsko djelovanje u skladu s člankom 28. ove Uredbe, prednost se daje onim tijelima koja pružaju na uvid informacije o okolišnim, socijalnim i korporativnim uvjetima upravljanja.

Komisija osigurava djelotvorno, učinkovito i pošteno korištenje dostupnim sredstvima među prihvatljivim partnerima, promičući istodobno suradnju među njima.

Komisija osigurava pravedno postupanje prema svim prihvatljivim partnerima te osigurava da se tijekom razdoblja provedbe EFOR-a plus izbjegavaju sukobi interesa. Kako bi se osigurala komplementarnost, Komisija može od prihvatljivih partnera zatražiti sve relevantne informacije o njihovim operacijama koje nisu obuhvaćene EFOR-om plus.

6. Komisija odabire prihvatljive partnere u skladu s člankom 154. Financijske uredbe, uzimajući u obzir:
  - (a) savjete strateških i regionalnih operativnih odbora, u skladu s Prilogom VI.;
  - (b) ciljeve investicijskog područja;
  - (c) iskustvo i sposobnost upravljanja rizikom prihvatljivog partnera;
  - (d) iznos vlastitih sredstava, kao i sufinanciranje privatnog sektora, koje je prihvatljivi partner spreman mobilizirati za investicijsko područje.

7. Komisija uspostavlja investicijska područja za regije, određene zemlje partnere ili oboje, za određene sektore, ili određene projekte, određene kategorije krajnjih korisnika ili oboje, koji će se financirati ovom Uredbom i pokriti Jamstvom za vanjsko djelovanje do određenog fiksnog iznosa. Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o usklađenosti investicijskih područja s ovim člankom te o detaljnim prioritetima za financiranje tih područja. Svi zahtjevi za financijsku potporu unutar investicijskih područja podnose se Komisiji.

Izbor investicijskih područja opravdava se analizom tržišnih nedostataka i okolnosti za ulaganja koje nisu optimalne. Takvu analizu provodi Komisija u suradnji s potencijalno prihvatljivim partnerima i dionicima.

Prihvatljivi partneri mogu osigurati instrumente iz stavka 3. u okviru investicijskog područja ili pojedinačnog projekta kojim upravlja prihvatljivi partner. Instrumenti se mogu osigurati u korist zemalja partnera, uključujući zemlje koje prolaze kroz razdoblje nestabilnosti ili sukoba ili zemlje koje se suočavaju s izazovima u području obnove i oporavka nakon sukoba te u korist institucija tih partnerskih zemalja, uključujući njihove javne nacionalne i privatne lokalne banke i financijske institucije, kao i u korist subjekata iz privatnog sektora tih zemalja partnera.

8. Komisija ocjenjuje operacije koje primaju potporu iz Jamstva za vanjsko djelovanje s obzirom na kriterije prihvatljivosti utvrđene u stavcima 2. i 3., a kada je to moguće koriste se postojeći sustavi za mjerenje rezultata prihvatljivih partnera. Komisija objavljuje rezultate procjene za svako investicijsko područje jednom godišnje.
9. Komisija ima ovlast donositi delegirane akte u skladu s člankom 34. za dopunu ili izmjenu prioritetnih područja u Prilogu V. i upravljanje EFOR-om plus u Prilogu VI.

Članak 28.

Doprinos drugih donatora Jamstvu za vanjsko djelovanje

1. Države članice, treće zemlje i ostale treće stranke mogu doprinostiti Jamstvu za vanjsko djelovanje.

Odstupajući od članka 218. stavka 2. drugog podstavka Financijske uredbe, ugovorne stranke u Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru mogu doprinostiti u obliku jamstava ili gotovine.

Doprinosi trećih zemalja koje nisu ugovorne stranke u Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru i ostalih trećih stranaka gotovinski su doprinosi koji podliježu odobrenju Komisije.

Komisija bez odgađanja obavješćuje Europski parlament i Vijeće o potvrđenim doprinosima.

Na zahtjev država članica njihovi doprinosi mogu se namijeniti pokretanju djelovanja u određenim regijama, zemljama, sektorima ili postojećim investicijskim područjima.

2. Doprinosi u obliku jamstva ne smiju premašivati 50 % iznosa navedenog u članku 26. stavku 2. ove Uredbe.

Doprinosi država članica i ugovornih stranaka u Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru u obliku jamstva mogu se za isplate u vezi s mogućom aktivacijom jamstva aktivirati tek nakon što su sredstva iz općeg proračuna Unije, uvećana za bilo koji doprinos u gotovini, iskorištena za plaćanja aktivacija jamstva.

Svaki doprinos može se upotrijebiti za pokriće aktivacija jamstva bez obzira na namjenu.

Sporazum o doprinosima sklapa se između Komisije, u ime Unije, i doprinositelja, te posebno sadržava odredbe o uvjetima plaćanja.

Članak 29.

Provedba sporazuma o Jamstvu za vanjsko djelovanje

1. Komisija u ime Unije sklapa sporazume o Jamstvu za vanjsko djelovanje s prihvatljivim partnerima odabranima u skladu s člankom 27. Sporazumi mogu biti sklopljeni s konzorcijem dvaju prihvatljivih partnera ili više njih.
2. Jedan sporazum o Jamstvu za vanjsko djelovanje ili više njih sklapaju se za svako investicijsko područje između Komisije i prihvatljivog partnera ili odabranih prihvatljivih partnera. K tomu, s ciljem rješavanja posebnih potreba, Jamstvo za

vanjsko djelovanje može se dodjeljivati za pojedinačne operacije financiranja ili ulaganja.

Svi sporazumi o Jamstvu za vanjsko djelovanje stavljaju se, na zahtjev, na raspolaganje Europskom parlamentu i Vijeću, uzimajući u obzir zaštitu povjerljivih i osjetljivih poslovnih informacija.

3. Sporazumi o jamstvu za vanjsko djelovanje sadržavaju, posebno:
  - (a) detaljne propise o pokrivenosti, zahtjevima, prihvatljivosti, prihvatljivim partnerima i postupcima;
  - (b) detaljne propise o pružanju Jamstva za vanjsko djelovanje, među ostalim njegovim aranžmanima o obuhvatu te definiranom obuhvatu portfelja i projekata posebnih vrsta instrumenata, kao i analizi rizika projekata i projektnih portfelja, među ostalim na sektorskoj, regionalnoj i nacionalnoj razini;
  - (c) navode o ciljevima i svrsi ove Uredbe, procjenu potreba i naznaku očekivanih rezultata, uzimajući u obzir promicanje poslovne društvene odgovornosti i odgovornog poslovnog ponašanja;
  - (d) naknadu za jamstvo, kojom se uzima u obzir razina rizika i mogućnost djelomično subvencionirane naknade kako bi se pružili povoljniji uvjeti u osobito opravdanim slučajevima;
  - (e) zahtjeve za uporabu Jamstva za vanjsko djelovanje, uključujući uvjete plaćanja, poput posebnih rokova, kamate koju treba platiti na dospjele iznose, izdataka i troškova operacija povrata te eventualno potrebnih aranžmana u vezi s likvidnošću;
  - (f) postupke u vezi s potraživanjima, što uključuje, ali nije ograničeno na pokretačke događaje i razdoblja čekanja, te postupke koji se odnose na naplatu potraživanja;
  - (g) obveze praćenja, izvješćivanja i evaluacije;
  - (h) jasne i dostupne postupke ulaganja žalbe za treće strane koje bi mogle biti pogođene provedbom projekata koje se podupire iz Jamstva za vanjsko djelovanje.
4. Prihvatljivi partner odobrava operacije financiranja i ulaganja na temelju vlastitih pravila i postupaka i u skladu s uvjetima sporazuma o Jamstvu za vanjsko djelovanje.
5. Jamstvo za vanjsko djelovanje može obuhvaćati:
  - (a) za dužničke instrumente, glavnice i sve kamate i iznose koji se trebaju isplatiti odabranom prihvatljivom partneru, ali ne i one koji su od njega zaprimljeni u skladu s uvjetima operacija financiranja nakon što je došlo do neispunjavanja obveza;
  - (a) za ulaganja u vlasnički kapital, iznose koji su uloženi i pripadajuće troškove financiranja;
  - (b) za ostale operacije financiranja i ulaganja iz članka 27. stavka 2., upotrijebljene iznose i pripadajuće troškove financiranja;
  - (c) sve relevantne troškove i troškove operacija povrata povezane s neispunjavanjem obveza, osim ako se odbiju od prihoda od povrata.

6. Za potrebe Komisijina računovodstva, njezina izvješćivanja o rizicima koje pokriva Jamstvo za vanjsko djelovanje i u skladu s člankom 209. stavkom 4. Financijske uredbe, prihvatljivi partneri s kojima je sklopljen sporazum o jamstvu svake godine Komisiji i Revizorskom sudu dostavljaju financijska izvješća o operacijama financiranja i ulaganja koje su obuhvaćene ovom Uredbom i koja je revidirao neovisni vanjski revizor, a koja među ostalim sadrže informacije o:
  - (a) procjeni rizika operacija financiranja i ulaganja prihvatljivih partnera, među ostalim informacije o obvezama Unije mjerjenima u skladu s računovodstvenim pravilima iz članka 80. Financijske uredbe i Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor (IPSAS);
  - (b) nepodmirenim financijskim obvezama za Uniju koje proizlaze iz operacija EFOR-a plus koje su povjerene prihvatljivim partnerima, i njihovih operacija financiranja i ulaganja, uz raščlambu po pojedinačnim operacijama.
7. Prihvatljivi partneri dužni su na zahtjev Komisije dostaviti sve dodatne informacije koje su potrebne za ispunjavanje Komisijinih obveza u vezi s ovom Uredbom.
8. Komisija izvješćuje o financijskim instrumentima, proračunskim jamstvima i financijskoj pomoći u skladu s člancima 241. i 250. Financijske uredbe. U tu svrhu prihvatljivi partneri svake godine dostavljaju informacije koje su Komisiji potrebne za ispunjavanje obveza izvješćivanja.

Članak 30.

Sudjelovanje u kapitalu razvojne banke

Omotnica za geografske programe koja se navodi u članku 6. stavku 2. točki (a) može se upotrijebiti za doprinos raspoloživom kapitalu europskih i drugih razvojnih financijskih institucija.

Poglavlje V. Praćenje, izvješćivanje i evaluacija

Članak 31.

Praćenje i izvješćivanje

1. Pokazatelji za izvješćivanje o napretku u okviru ove Uredbe prema ostvarivanju posebnih ciljeva iz članka 3. navedeni su u Prilogu VII., u skladu s pokazateljima za ciljeve održivog razvoja. Vrijednosti pokazatelja 1. siječnja 2021. uzimaju se kao osnova za procjenu mjere u kojoj su ciljevi postignuti.
2. Komisija redovito prati svoja djelovanja i preispituje napredak u ostvarivanju očekivanih rezultata koji obuhvaćaju realizaciju i ishode.

Napredak u pogledu ostvarivanja očekivanih rezultata trebao bi se pratiti na temelju jasnih, transparentnih i, kada je to primjereno, mjerljivih pokazatelja. Kako bi se postiglo pravovremeno izvješćivanje, ograničava se broj pokazatelja.
3. Zajednički okviri za rezultate uvršteni u zajedničke programske dokumente koji ispunjavaju kriterije utvrđene u članku 12. stavku 4. tvore temelj prema kojem Unija i države članice zajednički prate provedbu svoje potpore zemlji partneru.

Sustavom za izvješćivanje o uspješnosti osigurava se da se podaci za praćenje provedbe programa i rezultati prikupljaju djelotvorno, učinkovito i pravodobno. U tom cilju uvode se razmjerne obveze izvješćivanja za korisnike sredstava Unije.

4. Komisija ispituje napredak u provedbi ove Uredbe. Komisija od 2022. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi godišnje izvješće o postignutim ciljevima ove Uredbe u obliku pokazatelja kojima se mjere ostvareni rezultati i učinkovitost Uredbe. To izvješće također se podnosi Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija.
5. To godišnje izvješće sadržava podatke iz prethodne godine o financiranim mjerama, rezultatima praćenja i evaluacije, sudjelovanju relevantnih partnera te provedbi proračunskih obveza i odobrenih sredstava za plaćanje raščlanjenih prema zemlji, regiji i sektoru suradnje. U njemu se procjenjuju rezultati ostvareni financijskim sredstvima Unije korištenjem, u mjeri u kojoj je to moguće, posebnih i mjerljivih pokazatelja njihove uloge u ostvarivanju ciljeva Uredbe. U izvješću se također procjenjuje, kada je to moguće i relevantno, poštovanje načela djelotvornosti razvoja, uključujući za inovativne financijske instrumente.
6. Godišnje izvješće koje se priprema 2021. sadržavat će konsolidirane podatke iz godišnjih izvješća za razdoblje od 2014. do 2020. o cjelokupnom financiranju uređenom uredbama iz članka 40. stavka 2., uključujući vanjske namjenske prihode i doprinose uzajamnim fondovima te raščlambu troškova po zemlji, uporabu financijskih instrumenata, obveze i plaćanja. Izvješće odražava glavna stečena iskustva i popratne aktivnosti u vezi s preporukama iz vanjskih evaluacija provedenih u proteklim godinama.
7. Godišnja procjena ukupnih troškova za djelovanje u vezi s klimom i bioraznolikošću sastavlja se na temelju donesenih okvirnih programskih dokumenata. Sredstva dodijeljena u okviru ove Uredbe podliježu godišnjem sustavu praćenja koji se temelji na metodologiji OECD-a („Rio pokazatelji”), ne isključujući upotrebu preciznijih metodologija ako su dostupne, integriranom u postojeću metodologiju upravljanja uspješnošću programa Unije, radi kvantifikacije rashoda djelovanja u vezi s klimom i bioraznolikošću na razini akcijskih planova te pojedinačnih i posebnih mjera iz članka 19. i zabilježenih u ocjenama i godišnjem izvješću.
8. Komisija na raspolaganje stavlja informacije o razvojnoj suradnji, na temelju prepoznatih međunarodnih standarda.
9. Kako bi osigurala djelotvornu procjenu napretka u pogledu postizanja ciljeva Uredbe, Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 34. kako bi izmijenila Prilog VII. u svrhu revizije ili dopune pokazatelja gdje je to potrebno te kako bi dopunila ovu Uredbu odredbama o uspostavi okvira za evaluaciju i praćenje.

Članak 32. ***Evaluacija***

1. Privremena evaluacija ove Uredbe provodi se nakon što bude dostupno dovoljno informacija o njezinoj provedbi, a najkasnije četiri godine nakon početka provedbe instrumenta.

Gdje je to primjereno, u evaluacijama se iskorištavaju načela dobre prakse OECD-DAC-a i nastoji utvrditi jesu li ciljevi ispunjeni te se daju preporuke radi poboljšanja budućih djelovanja.

2. Na kraju provedbe Uredbe, a najkasnije četiri godine nakon završetka razdoblja navedenog u članku 1., Komisija provodi završnu evaluaciju. U evaluaciji se ispituje doprinos Unije postizanju ciljeva ove Uredbe, a u obzir se uzimaju pokazatelji kojima se mjere ostvareni rezultati, kao i nalazi i zaključci u vezi s učinkom ove Uredbe.

U završnom izvješću o evaluaciji odgovara se na pitanja o učinkovitosti, dodanoj vrijednosti, prostoru za pojednostavnjivanje, vanjskoj i unutarnjoj dosljednosti te trajnoj važnosti ciljeva ove Uredbe.

Konačno izvješće o evaluaciji sastavlja se u posebnu svrhu poboljšanja provedbe financijskih sredstava Unije. Na temelju izvješća donose se odluke o obnavljanju, izmjeni ili suspenziji vrsta djelovanja provedenih u okviru Uredbe.

Konačno izvješće o evaluaciji sadrži i konsolidirane podatke iz relevantnih godišnjih izvješća o cjelokupnom financiranju uređenom ovom Uredbom, uključujući vanjske namjenske prihode i doprinose uzajamnim fondovima, te sadržava raščlambu troškova po zemlji korisnici, korištenju financijskih instrumenata, obvezama i plaćanjima.

Komisija šalje svoje zaključke evaluacije i primjedbe Europskom parlamentu, Vijeću i državama članicama putem relevantnog odbora iz članka 35. Države članice mogu zatražiti da se o pojedinim evaluacijama raspravi u tom odboru. Rezultati rasprave uzimaju se u obzir pri oblikovanju programa i dodjeli sredstava.

Komisija u odgovarajućoj mjeri uključuje sve relevantne dionike u postupak evaluacije financijskih sredstava Unije koja se pružaju u okviru ove Uredbe i može se, prema potrebi, odlučiti na poduzimanje zajedničkih evaluacija s državama članicama i razvojnim partnerima, uz blisko sudjelovanje zemalja partnera.

3. U skladu sa specifičnim odredbama o izvješćivanju iz Financijske uredbe, do 31. prosinca 2025. i svake tri godine nakon toga Komisija evaluira uporabu i funkcioniranje Jamstva za vanjsko djelovanje. Komisija prosljeđuje izvješće o evaluaciji Europskom parlamentu i Vijeću. To izvješće popraćeno je mišljenjem Revizorskog suda.

GLAVA III. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 33.

Sudjelovanje zemlje ili područja koje nije obuhvaćeno ovom Uredbom

1. U opravdanim okolnostima i ako je djelovanje koje se provodi globalne, transregionalne ili regionalne naravi, Komisija može odlučiti, u okviru višegodišnjih okvirnih programa ili relevantnih akcijskih planova ili mjera, proširiti područje primjene djelovanja na zemlje i područja koji nisu obuhvaćeni ovom Uredbom u skladu s člankom 4. kako bi se osiguralo dosljedno i djelotvorno financiranje Unije ili kako bi se potakla regionalna ili transregionalna suradnja.

2. Komisija može uključiti određenu financijsku dodjelu kako bi zemljama i regijama partnerima pomogla da ojačaju suradnju sa susjednim najudaljenijim regijama Unije i prekomorskim zemljama i područjima obuhvaćenima Odlukom Vijeća *Odluka o PZP-u*. U tu se svrhu ovom Uredbom može pridonijeti, gdje je to primjereno i na temelju recipročnosti i proporcionalnosti u vezi s razinom financiranja iz *Odluke o PZP-u* i/ili *Uredbe o ETS-u*, djelovanjima koja provodi zemlja ili regija partner ili bilo koji drugi subjekt u okviru ove Uredbe, odnosno zemlja, područje ili bilo koji drugi subjekt u okviru *Odluke o PZP-u* ili najudaljenija regija Unije u okviru zajedničkih operativnih programa, odnosno međuregionalnim programima ili mjerama suradnje uspostavljenima i provedenima u okviru *Uredbe o ETS-u*.

Članak 34.
Postupak delegiranja

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast donošenja delegiranih akata iz članka 4. stavka 6., članka 26. stavka 3., članka 27. stavka 9. i članka 31. stavka 9. daje se Komisiji tijekom razdoblja važenja ove Uredbe.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 4. stavka 6., članka 26. stavka 3., članka 27. stavka 9. i članka 31. stavka 9. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti iz te odluke. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 4. stavka 6., članka 26. stavka 3., članka 27. stavka 9. i članka 31. stavka 9. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 35.
Odbor

1. Komisiji pomaže Odbor za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

3. Ako se mišljenje odbora mora dobiti na temelju pisanog postupka, navedeni postupak završava bez rezultata kada to u roku za davanje mišljenja odluči predsjednik odbora ili to zahtijeva obična većina članova odbora.
4. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011, u vezi s njezinim člankom 5.
5. Donesena odluka ostaje na snazi u razdoblju valjanosti donesenog ili izmijenjenog dokumenta, programa djelovanja ili mjere.
6. Promatrač iz Europske investicijske banke sudjeluje u postupcima odbora u vezi s pitanjima koja se odnose na Europsku investicijsku banku.

Članak 36.

Informiranje, priopćavanje i promidžba

1. Korisnici financiranja Unije priznaju porijeklo i jamče vidljivost financiranja Unije, posebice pri promicanju djelovanja i rezultata djelovanja pružajući usklađene, djelotvorne i proporcionalne prilagođene informacije različitoj publici, uključujući medije i javnost.
2. Komisija provodi aktivnosti informiranja i priopćavanja u pogledu ove Uredbe, njezinih djelovanja i rezultata. Financijski resursi dodijeljeni ovoj Uredbi također pridonose institucijskom priopćavanju političkih prioriteta Unije ako su ti prioriteti izravno povezani s ciljevima navedenima u članku 3.

Članak 37.

Odstupanje od zahtjeva vidljivosti

Zbog sigurnosnih pitanja ili osjetljivih lokalnih političkih aspekata može biti poželjno ili nužno ograničiti aktivnosti u pogledu komunikacije i vidljivosti u određenim zemljama ili područjima ili tijekom određenih razdoblja. U takvim slučajevima ciljana publika i alati, proizvodi i kanali vidljivosti koji se upotrebljavaju za promicanje danog djelovanja utvrđuju se ovisno o pojedinačnom slučaju, uz savjetovanje s Unijom i njezin pristanak. Ako je potrebna brza intervencija kao odgovor na iznenadnu krizu, nije nužno odmah iznijeti cjelovit plan za komunikaciju i ostvarenje vidljivosti. U takvim se slučajevima svejedno od početka primjereno navodi potpora Unije.

Članak 38.

Odredba o EEAS-u

Ova Uredba primjenjuje se u skladu s Odlukom 2010/427/EU.

Članak 39.

Odredbe o stavljanju izvan snage i prijelazne odredbe

1. Odluka br. 466/2014/EU, Uredba (EZ, Euratom) br. 480/2009 i Uredba (EU) 2017/1601 stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2021.

2. Financijskom omotnicom za ovu Uredbu mogu se pokriti i troškovi tehničke i administrativne pomoći potrebni radi osiguravanja prijelaza s mjera donesenih u skladu s prethodnim aktima, a to su: Uredba (EU) br. 233/2014; Uredba (EU) br. 232/2014; Uredba (EU) br. 230/2014; Uredba (EU) br. 235/2014; Uredba (EU) br. 234/2014, Uredba (Euratom) br. 237/2014, Uredba (EU) br. 236/2014, Odluka br. 466/2014/EU, Uredba (EZ, Euratom) br. 480/2009 i Uredba (EU) 2017/1601.
3. Financijska omotnica za ovu Uredbu može pokriti troškove povezane s pripremom bilo koje Uredbe koja će naslijediti ovu.
4. Odobrena se sredstva prema potrebi mogu unijeti u proračun nakon 2027. za pokrivanje troškova predviđenih u članku 20. stavku 1. kako bi se omogućilo upravljanje djelovanjima koja ne budu dovršena do 31. prosinca 2027.

Članak 40.
Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2021.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

- 1.1. Naslov prijedloga/inicijative
- 1.2. Predmetna područja politike (*klaster programa*)
- 1.3. Vrsta prijedloga/inicijative
- 1.4. Osnova prijedloga/inicijative
- 1.5. Trajanje i financijski učinak
- 1.6. Predviđeni načini upravljanja

2. MJERE UPRAVLJANJA

- 2.1. Pravila nadzora i izvješćivanja
- 2.2. Sustav upravljanja i kontrole
- 2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

- 3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak
- 3.2. Procijenjeni učinak na rashode
  - 3.2.1. *Sažetak procijenjenog učinka na rashode*
  - 3.2.2. *Procijenjeni učinak na administrativna odobrena sredstva*
  - 3.2.3. *Doprinos trećih strana*
- 3.3. Procijenjeni učinak na prihode

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju

1.2. Predmetna područja politike (*klaster programa*)

Vanjsko djelovanje

Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

novo djelovanje

novo djelovanje nakon pilot-projekta / pripremnog djelovanja⁸⁴

produženje postojećeg djelovanja

spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Osnova prijedloga/inicijative

1.4.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

Dugoročni je cilj Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju očuvanje i promicanje vrijednosti i interesa Unije diljem svijeta.

U skladu s člankom 3. stavkom 5., člancima 8. i 21. Ugovora o Europskoj uniji, specifični ciljevi obuhvaćaju sljedeće:

(a) potporu i poticanje dijaloga i suradnje s trećim zemljama i regijama u susjedstvu, supsaharskoj Africi, Aziji i na Pacifiku, te Sjevernoj i Južnoj Americi i na Karibima;

(b) na globalnoj razini, promicanje ljudskih prava i demokracije, potporu organizacijama civilnog društva, unaprjeđivanje stabilnosti i mira i rješavanje drugih globalnih izazova;

(c) brz odgovor na krizne situacije, nestabilnosti i sukobe; jačanje otpornosti i povezivanje humanitarnih i razvojnih djelovanja te potrebe i prioritete vanjske politike.

Najmanje 90 % rashoda u okviru ovog Instrumenta ispunjava kriterije za službenu razvojnu pomoć, koje je uspostavio Odbor za razvojnu pomoć Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj.

1.4.2. *Dodana vrijednost angažmana Unije (može proizlaziti iz raznih čimbenika, npr. bolje koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost angažmana Unije” vrijednost je intervencije Unije koja je dodana vrijednosti koju bi inače ostvarile države članice svojim zasebnim djelovanjima.*

Razlozi za djelovanje na europskoj razini (ex ante)

⁸⁴

Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točki (a) ili (b) Financijske uredbe.

Zadnjih godina svjedočimo regionalnim sukobima, terorizmu, migracijskim pritiscima, neodrživu iskorištavanju resursa i jačanju protekcionizma. Pojedinačne države članice ne bi mogle djelotvorno odgovoriti na takvu globalnu dinamiku, no EU je u jedinstvenom položaju za odgovor na izazove, razvoj prilika u svijetu koji se brzo mijenja i pružanje vanjske pomoći zbog svojih temeljnih kompetencija koje proizlaze iz Ugovora, svojih vrijednosti i ugleda kao čimbenika mira i branitelja demokracije i ljudskih prava te predvodnika u borbi protiv klimatskih promjena i zaštiti okoliša, kao i zbog svojeg političkog utjecaja i nadnacionalnog statusa, opsega, dosljednosti i kombinacije instrumenata i širokog raspona alata koji su mu na raspolaganju za provedbu na terenu.

EU ima priliku uspostaviti dijalog na istoj razini s drugim regionalnim organizacijama, primjerice Afričkom unijom.

U nekim područjima u kojima države članice nisu aktivne, EU je i dalje glavni, a ponekad i jedini subjekt koji provodi intervenciju. To je slučaj, primjerice, u osjetljivim kontekstima kao što su zaštita ljudskih prava i misije promatranja izbora.

Dodana vrijednost EU-a može se ostvariti na temelju količine resursa koje EU distribuira kroz svoje instrumente, relativno fleksibilnih oblika upravljanja i predvidivosti resursa tijekom trajanja višegodišnjeg financijskog okvira.

EU ima znatnu stručnost u određenim područjima koja su se razvila na temelju europske povijesti (primjerice, regionalna integracija i demokratski prijenos vlasti) te iz uspješnih politika (primjerice stručnost u području sigurnosti opskrbe hranom stečena u okviru zajedničke poljoprivredne politike i zajedničke ribarstvene politike i u okviru tehničkih standarda jedinstvenog tržišta). EU ima priznat međunarodni ugled kao akter u izgradnji mira i sprječavanju sukoba koji aktivno podupire slobodne izbore i ljudska prava.

EU je globalno prisutan kroz svoje delegacije, a time dobiva golemu mrežu informacija o kretanjima u zemljama diljem svijeta. Ujedno je i stranka u većini multilateralnih procesa čiji je cilj rješavanje globalnih izazova. To EU-u omogućuje da bude trajno svjestan novih potreba i problema te da na odgovarajući način preraspodijeli resurse. Djelovanje EU-a sve više dopunjuje djelovanje država članica. Time se jačaju politički dijalog i suradnja, a to se sve više odražava u zajedničkom programiranju s državama članicama.

EU može dopunjavati djelovanje država članica u potencijalno opasnim situacijama ili u slučaju posebno skupih intervencija.

Očekivana dodana vrijednost Unije (*ex post*)

Očekivana dodana vrijednost koja se generira Instrumentom za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju trebala bi proizaći iz rezultata preispitivanja instrumenata za financiranje vanjskog djelovanja u sredini programskog razdoblja. Tijekom preispitivanja, iz analize pokazatelja učinka uvrštenih u trenutačne propise (npr. za ciljeve održivog razvoja) bilo je vidljivo da nastaju pozitivna kretanja. Očekuje se da će se ta kretanja nastaviti nakon 2020., a za 2030. utvrđeni su ciljevi na međunarodnoj razini.

1.4.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

U izvješću o preispitivanju u sredini programskog razdoblja⁸⁵ koje je Komisija donijela za 10 instrumenata za financiranje vanjskog djelovanja⁸⁶, izvješćima o *ex post* evaluaciji makrofinancijske pomoći i preispitivanju u sredini programskog razdoblja mandata Europske investicijske banke za vanjsko kreditiranje⁸⁷ zaključeno je da su, sveukupno gledajući, instrumenti za financiranje vanjskog djelovanja bili primjereni svrsi te da su vidljiva pozitivna kretanja s obzirom na ostvarivanje ciljeva. U izvješćima je vidljivo da su potrebni dodatni resursi za instrumente za financiranje vanjskog djelovanja jer je dosegnuta granica njihova financijskog kapaciteta.

Instrumentima se utvrđuje područje primjene, ciljevi i postupci koji će omogućiti provedbu politika. Izvješćem o preispitivanju u sredini programskog razdoblja pokazalo se da se instrumentima mogu pokriti gotovo sve potrebe i ciljevi vanjskog djelovanja EU-a. Instrumenti bi se mogli poboljšati tako da odražavaju niz kretanja, primjerice: novi politički okvir koji obuhvaća univerzalnu pokrivenost iz Programa do 2030., migracijsku/izbjegličku krizu i vanjsku projekciju internih politika. K tomu, potrebno je dodatno razmotriti poveznice između razvoja i sigurnosti i ukupne razine ambicije za ostvarivanje mira i sigurnosti u vanjskom djelovanju.

Uvođenjem načela stupnjevanja⁸⁸ u određene instrumente (npr. Instrument za razvojnu suradnju) pojavio se nedostatak u pogledu bilateralne suradnje EU-a sa zemljama s višim srednjim dohotkom. Budući da neke situacije u tim zemljama mogu zahtijevati takvu potporu (npr. postkrizne situacije), utvrđeno je da bi EU trebao pronaći inovativne načine suradnje s naprednijim zemljama u razvoju i strateškim partnerima, kao što se iznosi u novom Europskom konsenzusu o razvoju⁸⁹ i u skladu s univerzalnom pokrivenosti iz Programa do 2030.

Promicanje temeljnih vrijednosti i ljudskih prava osnova je instrumenata. Međutim, bilo je poteškoća s promicanjem i unaprjeđivanjem tog programa u nekim zemljama, a u mnogim zemljama smanjuje se prostor djelovanja za organizacije civilnog društva. Zbog toga je rad na tim pitanjima izazovan i u njemu se ogleda napetost između promicanja ljudskih prava i prioritetnih interesa pojedinih partnera.

U aktualnom kontekstu višestrukih kriza i sukoba EU mora imati sposobnost brze reakcije na promjenjive događaje. No nedostatak financijske fleksibilnosti nekih instrumenata ograničava mogućnost brze reakcije. Kada su se pojavili novi prioriteti, poput migracijske/izbjegličke krize, nastali su problemi s preraspodjelom sredstava u okviru instrumenata koji se financiraju iz proračuna jer su veliki iznosi bili rezervirani za dugoročne programe i nije bilo dovoljno prostora za djelovanje. Kao

---

⁸⁵ Izvješće o preispitivanju u sredini programskog razdoblja COM(2017) 720 final temeljilo se na deset radnih dokumenata službi Komisije (jedan za svaki instrument; vidjeti popis u nastavku), a oni su se pak temeljili na deset neovisnih evaluacija. Izvješće o preispitivanju u sredini programskog razdoblja, radni dokumenti službi Komisije i neovisne evaluacije dostupni su ovdje: https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

⁸⁶ Riječ je o ovih deset instrumenata: Instrument za razvojnu suradnju (IRS); Europski razvojni fond (ERF); Europski instrument za susjedstvo (ENI); Instrument pretpristupne pomoći (IPA II); Instrument za doprinos stabilnosti i miru (IcSP); Europski instrument za demokraciju i ljudska prava (EIDHR); Instrument za partnerstvo (PI); Instrument za suradnju u području nuklearne sigurnosti (INSC); Odluka o Grenlandu (GD) i Zajednička provedbena uredba (CIR).

⁸⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52016DC0584>

⁸⁸ U okviru trenutačne suradnje EU-a „stupnjevanje” znači da zemlje s višim srednjim dohotkom više nisu prihvatljive za bilateralnu suradnju.

⁸⁹ Točke 91.–93.

što je navedeno u izvješću o preispitivanju u sredini programskog razdoblja, potrebno je povećati fleksibilnost.

Potrebna je dosljednost između sastavnica pojedinačnih instrumenata, među različitim instrumentima i među donatorima. Sveukupno, u izvješću su zabilježeni neujednačeni zaključci u pogledu dosljednosti. Dosljednost unutar instrumenata je zadovoljavajuća. Instrumenti su bili donekle međusobno usklađeni, no zbog velikog broja programa ponekad se djelovanje preklapalo, posebno u pogledu složene suradnje s naprednijim zemljama u razvoju. K tomu, zbog međuovisnosti geografskih i tematskih pristupa ponekad su se javljale nedosljednosti u odgovorima pojedinih zemalja. Povratne informacije iz delegacija EU-a upućuju da su zemlje imale poteškoća u upravljanju komplementarnim sastavnicama i njihovu iskorištavanju te stvaranju sinergija između instrumenata. Sveukupno, zaključeno je da EU propušta prilike za koordinirane strategije u pojedinoj zemlji/regiji.

U pogledu usklađenosti s državama članicama, preispitivanjem je utvrđeno da bi se zajedničko programiranje moglo dodatno ojačati. No to bi zahtijevalo da u određenim slučajevima i vlade zemalja partnera i države članice preuzmu više obveza.

Izvješće o preispitivanju u sredini programskog razdoblja upućuje na pozitivna kretanja u pogledu postizanja rezultata. No zabilježene su poteškoće u pogledu mjerenja rezultata. Informacije o sustavima praćenja na koje se upućuje u instrumentima često nisu bile dostatne. Nedostajali su podaci (uključujući referentne vrijednosti) za mjerenje napretka u pogledu ispunjavanja ciljeva instrumenata (posebno onih na visokoj razini), a postojalo je i shvaćanje da mnogi vanjski čimbenici (primjerice politike zemalja partnera i drugi donatori) utječu na ostvarivanje ciljeva.

U pogledu uključivanja prioriteta EU-a u sve politike, zabilježen je znatan napredak u pogledu postojećih instrumenata u području klimatskih promjena⁹⁰, dok je potrebno učiniti više kako bi se odgovorilo na opseg drugih izazova u području okoliša, primjerice gubitak bioraznolikosti i uništavanje prirodnih resursa. Smatralo se da je uključivanje pitanja ljudskih prava, što obuhvaća ravnopravnost spolova i osnaživanje žena, u većini slučajeva „u tijeku”, a vlade zemalja partnera ponekad nisu zainteresirane za ta područja ili se opiru rješavanju tih pitanja.

Zaključeno je da su organizacije općenito učinkovite, no neki dionici smatrali su da je provedba nekih instrumenata administrativno opterećujuća. Ponekad se činilo da je Komisija više usmjerena na proces nego na ciljeve i rezultate politika.

1.4.4. Usklađenost i moguća sinergija s ostalim odgovarajućim instrumentima

Pri provedbi ove Uredbe osigurat će se usklađenost s drugim područjima vanjskog djelovanja i relevantnim politikama EU-a, te dosljednost s politikom razvoja⁹¹. To je uvršteno i u Program do 2030. i znači da je potrebno uzeti u obzir učinke svih politika na održivi razvoj na svim razinama: nacionalnoj razini, na razini unutar EU-a, na razini drugih zemalja, kao i na globalnoj razini.

---

⁹⁰ Primjerice, doprinosi za klimatske promjene u okviru 11. ERF-a povećali su se s 3,3 % 2014. na 23,3 % 2016., dok su se doprinosi za klimatske promjene u okviru IRS-a povećali sa 17,7 % 2014. na 24,9 % 2016. Izvor: pokazatelj 12.b, Okvir EU-a za rezultate međunarodne suradnje i razvoja s ulaznim podacima iz sustava za izvješćivanje vjerovnika Odbora za razvojnu pomoć OECD-a.

⁹¹ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/policy-coherence-development_en

Štoviše, potrebno je težiti ostvarenju sinergija s djelovanjem u okviru drugih programa EU-a kako bi se maksimalno povećao učinak zajedničkih intervencija, primjerice programa iz europskih strukturnih i investicijskih fondova i programa Obzor Europa.

Djelovanje koje se financira u okviru ovog prijedloga trebalo bi biti dosljedno s onim koje se provodi u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći III., Odluke o prekomorskim zemljama i područjima, zajedničke vanjske i sigurnosne politike te novopredloženog Europskog instrumenta mirovne pomoći koji se financira izvan proračuna EU-a. Humanitarna pomoć, kako je definirana u članku 214. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, neće se financirati u okviru ovog prijedloga, nego i dalje u okviru Uredbe o humanitarnoj pomoći.

Financijska sredstva koja se dodjeljuju u okviru ove Uredbe trebala bi se upotrebljavati i za financiranje djelovanja povezanog s mobilnosti u svrhu učenja (među trećim zemljama koje ne sudjeluju u programu Erasmus, iz tih trećih zemalja u Uniju i obrnuto), te za suradnju i politički dijalog s tim zemljama, u skladu s Uredbom o programu Erasmus.

1.5. Trajanje i financijski učinak

ograničeno trajanje

- na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- financijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzete obveze i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje.

neograničeno trajanje

- Provedba s razdobljem uspostave od 2021. nadalje

1.6. Predviđeni načini upravljanja⁹²

Izravno upravljanje koje provodi Komisija

- putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije;
- putem izvršnih agencija

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Neizravno upravljanje povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

- trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile;
- međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti);
- EIB-u i Europskom investicijskom fondu;
- tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe;
- tijelima javnog prava;
- tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva;
- tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva;
- osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. Ugovora o Europskoj uniji i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.
- *Ako je označeno više načina upravljanja, pojedinosti navesti u odjeljku „Napomene”.*

Napomene

Vanjski troškovi zahtijevaju mogućnost uporabe svih predviđenih načina upravljanja kako je relevantno i odlučeno tijekom provedbe.

⁹² Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila nadzora i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Sustavi praćenja i nadzora Komisije sve su više usmjereni na rezultate. U njima sudjeluje interno osoblje, kao i provedbeni partneri i vanjski stručnjaci.

Voditelji poslova u delegacijama i sjedištima neprestano prate provedbu projekata i programa s pomoću informacija koje dostavljaju provedbeni partneri u okviru svojih redovitih izvješća, uključujući, kad god je to moguće, terenske posjete. Unutarnjim praćenjem dobivaju se vrijedne informacije o napretku; upravitelji mogu utvrditi stvarna i potencijalna uska grla i poduzeti korektivne mjere.

K tomu, sklapaju se ugovori s vanjskim neovisnim stručnjacima kako bi se procijenili rezultati vanjskog djelovanja EU-a kroz tri različita sustava. Tim se procjenama pridonosi odgovornosti i poboljšanju tekućih intervencija; ujedno se na temelju stečenog iskustva oblikuju buduće politike i djelovanje. U takvim sustavima za evaluaciju načelno se primjenjuju međunarodno priznati kriteriji OECD-DAC-a, uključujući (potencijalni) učinak. Primjerice, kad je riječ o razvojnoj suradnji na razini projekta, sustav praćenja usmjeren na rezultate (ROM), kojim se upravlja iz sjedišta, daje kratak i precizan isječak kvalitete uzorka intervencija. Neovisni stručnjaci za ROM s pomoću vrlo strukturirane i standardizirane metodologije procjenjuju rezultate projekta prema kriterijima za evaluaciju OECD-DAC-a i daju preporuke o poboljšanju buduće provedbe.

Evaluacijama na razini projekata uglavnom upravlja delegacija EU-a koja je zadužena za projekt, a njima se dobivaju detaljnije, dubinske analize te se voditeljima projekata omogućuje da poboljšaju tekuće intervencije i pripreme buduće intervencije. Za provedbu analize i prikupljanje povratnih informacija i dokaza od svih dionika, a posebno krajnjih korisnika, zapošljavaju se vanjski neovisni stručnjaci s tematskom i geografskom stručnošću. Komisija provodi i strateške evaluacije svojih politika, u rasponu od programiranja i strategije do provedbe intervencija u specifičnom sektoru (kao što je zdravstvo ili obrazovanje), u državi ili regiji, ili specifičnog instrumenta. Te su evaluacije važne za oblikovanje politika i osmišljavanje instrumenata i projekata. Sve se one objavljuju na internetskim stranicama Komisije, a sažetak nalaza uvrštava se u godišnje izvješće Vijeću i Europskom parlamentu.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Načini upravljanja

Nisu predviđene znatne promjene načina upravljanja, a iskustvo koje su službe Komisije i provedbeni subjekti stekli u okviru prethodnih programa pridonijet će boljim rezultatima u budućnosti.

Djelovanje koja će se financirati u okviru ove Uredbe provodit će Komisija izravnim upravljanjem iz sjedišta i/ili s pomoću delegacija Unije, odnosno bilo koji od subjekata navedenih u članku 62. stavku 1. točki (c) nove Financijske uredbe neizravnim upravljanjem, kako bi se bolje ostvarili ciljevi Uredbe.

Kao što je navedeno u članku 154. nove Financijske uredbe, subjekti koji neizravno upravljaju moraju zajamčiti razinu zaštite financijskih interesa EU-a ekvivalentnu onoj pod izravnim upravljanjem. Sustavi i postupci subjekata ocijenit će se *ex ante* na temelju stupova, u skladu s načelom proporcionalnosti i dostatno uzimajući u obzir prirodu djelovanja i uključene financijske rizike. Ako provedba tako zahtijeva ili su u godišnjim izvješćima o radu izražene zadržke, definirat će se i provesti akcijski planovi s posebnim mjerama ublažavanja. Osim toga, provedbu mogu pratiti primjerene nadzorne mjere koje Komisija naloži.

Instrumentom je predviđeno da se neizravno upravljanje može povjeriti i zemljama partnerima ili tijelima koja one odrede. Takvo neizravno upravljanje može se delegirati u različitim oblicima: u slučaju djelomične delegacije Komisija zadržava *ex ante* kontrolu nad odlukama zemlje partnera i izvršava plaćanja u ime zemlje partnera, a ta plaćanja ne podliježu *ex ante* ocjeni na temelju stupova u skladu s člankom 154. stavkom 6. točkom (b) nove Financijske uredbe; ako je riječ o punoj delegaciji zemlja partner nakon *ex ante* ocjene na temelju stupova može provoditi djelovanje na temelju vlastitih ocijenjenih sustava i postupaka, bez *ex ante* kontrole Komisije.

Koristi se potpora iz proračuna.

Za mješovito financiranje upotrebljavat će se inovativni financijski instrumenti, uključujući u partnerstvu s Europskom investicijskom bankom (EIB), financijskim institucijama država članica i drugim međunarodnim financijskim institucijama. Predviđena je i uporaba uzajamnih fondova.

Ustroj unutarnje kontrole

Proces unutarnje kontrole / upravljanja osmišljen je kako bi pružio razumno jamstvo u pogledu djelotvornosti i učinkovitosti operacija, pouzdanosti financijskog izvješćivanja i usklađenosti s relevantnim zakonodavnim i proceduralnim okvirom.

Djelotvornost i učinkovitost

Kako bi se osigurale učinkovitost i djelotvornost operacija (i ublažila visoka razina rizika u pogledu vanjske pomoći), osim svih elemenata procesa strateške politike i planiranja na razini Komisije, okruženja interne revizije i drugih zahtjeva okvira unutarnje kontrole Komisije, provedbene službe i dalje će imati prilagođen okvir za upravljanje pomoći za sve instrumente koji će obuhvaćati:

- upravljanje većim dijelom vanjske pomoći preneseno je delegacijama Unije na terenu,
- jasnu i formaliziranu strukturu financijske odgovornosti (od delegiranog dužnosnika za ovjeravanje (glavni direktor)) daljnjim delegiranjem s dužnosnika za ovjeravanje (direktor) u sjedištu na voditelja delegacije,
- redovito izvješćivanje iz delegacija Unije u sjedište (izvješća o upravljanju vanjskom pomoći) uključujući godišnje izvješće o jamstvu koje izdaje voditelj delegacije,
- izradu opsežnog programa za edukaciju osoblja u sjedištu i u delegacijama EU-a,
- znatnu potporu i vodstvo sjedišta/delegacije (uključujući putem interneta),
- redoviti nadzorni posjeti delegacijama svakih tri do šest godina,

– metodologiju upravljanja projektnim i programskim ciklusom, uključujući: kvalitetne alate za potporu planiranju intervencije, metodu njezina izvršenja, mehanizam financiranja, sustav upravljanja, procjenu i izbor bilo kojih partnera u provedbi, alate upravljanje programima i projektima, alate za praćenje programa i projekata te izvješćivanje o programima i projektima radi djelotvorne provedbe, uključujući redovno vanjsko praćenje projekata na licu mjesta i opsežnu evaluaciju i reviziju. Težit će se pojednostavnjenju proširenjem uporabe pojednostavnjenih mogućnosti obračunavanja troškova i oslanjanjem na reviziju organizacija partnera. I dalje će se primjenjivati pristup kontrola prema diferencijaciji rizika u skladu s temeljnim rizikom.

Financijsko izvješćivanje i računovodstvo

Provedbene službe i dalje će postupati prema najvišim standardima računovodstva i financijskog izvješćivanja s pomoću računovodstvenog sustava Komisije utemeljenog na obračunu (ABAC) te specifičnih alata za vanjsku pomoć kao što su Zajednički informacijski sustav RELEX (CRIS) i njegov nasljednik (OPSYS).

Metode za kontrolu usklađenosti s relevantnim zakonodavnim i postupovnim okvirom utvrđene su u odjeljku 2.3. (mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti).

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima radi smanjivanja tih rizika*

Operativno okruženje za suradnju u okviru ovog instrumenta obilježeno je rizicima da se ciljevi instrumenta ne ostvare, suboptimalnim financijskim upravljanjem i/ili neusklađenošću s primjenjivim pravilima (pogreške zakonitosti i pravilnosti) u vezi s:

- gospodarskom/političkom nestabilnošću i/ili prirodnom katastrofom koja može dovesti do poteškoća i odgoda u osmišljavanju i provedbi intervencija, posebno u nestabilnim državama,
- nedostatkom institucijskih i administrativnih kapaciteta u zemljama partnerima koji može uzrokovati poteškoće i odgode u osmišljavanju i provedbi intervencija,
- geografski raspršenim projektima i programima (koji obuhvaćaju mnoge zemlje/područja/regije) koji mogu predstavljati logističke izazove / izazove u pogledu resursa kada je riječ o praćenju, posebno praćenju djelovanja na terenu,
- različitošću potencijalnih partnera/korisnika koji imaju različite strukture i kapacitete unutarnje kontrole jer se time može fragmentirati i umanjiti djelotvornost i učinkovitost resursa dostupnih Komisiji za potporu i praćenje provedbe,
- slabom kvalitetom i količinom dostupnih podataka o ishodima i učinku provedbe vanjske pomoći u zemljama partnerima jer se time može narušiti sposobnost Komisije da izvješćuje o rezultatima i odgovara za njih.

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Trošak unutarnje kontrole / upravljanja iznosi otprilike 4 % procijenjenog godišnjeg prosjeka od 12,78 milijardi EUR planiranih za ukupne obveze (operativne i administrativne) u portfelju rashoda koji se financiraju iz općeg proračuna EU-a i Europskog razvojnog fonda za razdoblje 2021.–2027. Taj trošak kontrolnog izračuna odnosi se samo na troškove Komisije, a isključene su države članice i ovlaštene

subjekti. Ti subjekti mogu zadržati do 7 % za upravljanje fondovima, a to se djelomično može iskoristiti u svrhu kontrole.

Tim se troškovima upravljanja u obzir uzimaju sve osoblje u sjedištu i u delegacijama, infrastruktura, putovanje, osposobljavanje, praćenje, evaluacija i revizija ugovora (uključujući reviziju koju su pokrenuli korisnici).

Omjer aktivnosti upravljanja i operativnih aktivnosti mogao bi se s vremenom smanjiti zahvaljujući poboljšanim i pojednostavnjenim aranžmanima u okviru novog instrumenta koji se nadovezuju na promjene koje će se uvesti novom Financijskom uredbom. Ključne prednosti tih troškova upravljanja ostvaruju se u smislu ispunjavanja ciljeva politika, učinkovite i djelotvorne uporabe resursa te provedbi čvrstih i ekonomičnih preventivnih mjera i drugih provjera kojima se osigurava zakonita i redovita uporaba sredstava.

I dalje se teži poboljšanjima upravljačkih aktivnosti u pogledu njihove naravi i prilagođenosti te provjerama usklađenosti s portfeljem; ti su troškovi globalno nužni za učinkovito i djelotvorno ostvarivanje ciljeva instrumenta uz minimalni rizik od neusklađenosti (preostale pogreške manje od 2 %). To je znatno manje od rizika koje bi nastao uklanjanjem ili smanjenjem unutarnjih kontrola u ovom visokorizičnom području.

Očekivana razina rizika od nepoštovanja primjenjivih pravila

Cilj za usklađenost Instrumenta jest održavanje povijesne razine rizika od nepoštovanja (stopa pogreške), koja je preostala „neto” razina pogreške (na višegodišnjoj razini nakon što su sve planirane kontrole i ispravci izvršeni na zaključenim ugovorima), od manje od 2 %. To obično uključuje procijenjeni spektar pogreške od 2–5 % u smislu godišnjeg nasumičnog uzorka transakcija koje je obuhvatio Europski revizorski sud u svrhu godišnje izjave o jamstvu (DAS). Komisija to smatra najnižim rizikom od nepoštovanja koji se može postići u odnosu na predmetno visokorizično okruženje i uzimajući u obzir administrativno opterećenje i potrebnu ekonomičnost kontrola usklađenosti. Ako se utvrde slabosti, provest će se prilagođene korektivne mjere kako bi stope pogreške bile što manje.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevара i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

S obzirom na visokorizično okruženje, sustavima se treba predvidjeti znatna učestalost potencijalnih pogrešaka u usklađenosti (nepravilnosti) u transakcijama te se u njih što ranije u postupku isplate treba uključiti visoka razina kontrole radi prevencije, otkrivanja i korekcije. To u praksi znači da će se kontrole usklađenosti najviše pouzdati u opsežne *ex ante* višegodišnje provjere koje će vršiti i vanjski revizori i djelatnici Komisije na terenu prije konačnih projektnih isplata (dok i dalje vrše neke *ex post* revizije), a te provjere znatno su detaljnije od financijskih zaštitnih mjera propisanih Financijskom uredbom. Okvir za usklađenost sastoji se, među ostalim, od sljedećih važnih sastavnica:

Preventivne mjere

– obavezno temeljno osposobljavanje koje obuhvaća pitanja u vezi s prijevarom za osoblje i revizore u području upravljanja pomoći,

- smjernice (uključujući putem interneta), uključujući postojeće priručnike kao što je Priručnik GU-a DEVCO i Alate za financijsko upravljanje (za provedbene partnere),
- *ex ante* provjera, da bi se osiguralo da su tijela koja upravljaju relevantnim sredstvima (zajednički i decentralizirano) poduzela mjere protiv prijevare za sprječavanje i otkrivanje prijevare u upravljanju sredstvima Unije,
- *ex ante* provjera mehanizama protiv prijevare dostupnih u zemlji partneru kao dio procjene kriterija prihvatljivosti upravljanja javnim financijama za primanje potpore iz proračuna (tj. aktivna obveza borbe protiv prijevare i korupcije, primjerena inspekcijska tijela, dostatni pravosudni kapaciteti i učinkoviti mehanizmi reagiranja i sankcioniranja).

Mjere za otkrivanje i korekciju

- *ex ante* provjere transakcija; provodi ih osoblje Komisije;
- revizije i potvrde (obvezne i utemeljene na riziku), uključujući Europski revizorski sud;
- retrospektivne provjere (na temelju rizika) i povrati;
- suspenzija financiranja EU-a ako je posrijedi slučaj ozbiljne prijevare, uključujući korupciju na visokoj razini, dok vlasti ne poduzmu prikladne mjere s ciljem ispravka i sprječavanja takvih prijevare u budućnosti;
- EDES (sustav za rano otkrivanje i isključivanje);
- suspenzija/raskid ugovora;
- postupak isključivanja

Strategije za borbu protiv prijevare odgovarajućih službi, koje se redovito revidiraju, prilagodit će se po potrebi nakon objave nove verzije strategije Komisije za borbu protiv prijevare kako bi se, među ostalim, osiguralo sljedeće:

- da sustavi koji se upotrebljavaju za trošenje sredstava EU-a u trećim zemljama omogućuju prikupljanje relevantnih podataka kako bi se oni mogli upotrijebiti za upravljanje rizikom od prijevare (npr. otkrivanje dvostrukog financiranja),
- po potrebi će se uspostaviti skupine za umrežavanje i odgovarajući informacijski alati za analizu slučajeva prijevare povezanih sa sektorom vanjske pomoći.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslov višegodišnjeg financijskog okvira i predložene nove proračunske linije rashoda

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
			zemalja EFTA-e ⁹⁴	zemalja kandidatkinja ⁹⁵	trećih zemalja	u smislu članka [21. stavka 2. točke (b)] Financijske uredbe
VI.	15 01 01 Rashodi za potporu za Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju	Nedif.	NE	NE	NE	NE
VI.	15 02 01 Geografska suradnja s trećim zemljama i regijama	Dif.	DA	DA	DA	DA
VI.	15 02 02 Tematske intervencije	Dif.	NE	NE	NE	NE
VI.	15 02 03 Djelovanja za brzi odgovor	Dif.	NE	NE	NE	NE
VI.	15 02 04 Rezerva za nove izazove i prioritete	Dif.	NE	NE	NE	NE

⁹³ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva

⁹⁴ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁹⁵ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni učinak na rashode

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na rashode

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira			<VI.> Naslov VI. Susjedstvo i svijet								
			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Nakon 2027.	UKUPNO
Odobrena sredstva za poslovanje (podijeljena prema proračunskim linijama iz točke 3.1.) ⁹⁶	Obveze	(1)	10 735,497	11 013,405	11 408,197	11 938,063	12 630,804	13 527,578	14 619,798		85 873,342
	Plaćanja	(2)	1 460,701	3 419,496	5 288,668	7 159,359	8 903,375	10 178,560	11 279,598	38 183,585	85 873,342
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice programa ⁹⁷	Obveze = plaćanja	(3)	447,475	456,425	465,553	474,864	484,362	494,049	503,930		3 326,658
UKUPNA odobrena sredstva za omotnicu programa	Obveze	=1+3	11 182,972	11 469,830	11 873,750	12 412,927	13 115,166	14 021,627	15 123,728		89 200,000
	Plaćanja	=2+3	1 908,176	3 875,921	5 754,221	7 634,223	9 387,737	10 672,609	11 783,528	38 183,585	89 200,000

⁹⁶ Operativnim odobrenim sredstvima, zajedno sa sredstvima u okviru Instrumenta IPA III i EINS, pokrit će se i Jamstvo za vanjsko djelovanje, a njime će se poduprijeti operacije iz EFOR-a plus, makrofinancijska pomoć i krediti trećim zemljama na temelju Odluke Vijeća 77/270/Euratom, u predloženom iznosu, a najviše 60 milijardi EUR, od čega će se s 14 milijardi EUR pokriti krediti za makrofinancijsku pomoć.

⁹⁷ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	VII.	„Administrativni rashodi”
---	-------------	---------------------------

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	<i>Nakon 2027.</i>	UKUPNO
Ljudski resursi	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098		1 862,688
Ostali administrativni rashodi	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958		244,703
UKUPNA odobrena sredstva prema NASLOVU 7. višegodišnjeg financijskog okvira	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056		2 107,391

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	<i>Nakon 2027.</i>	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva u NASLOVIMA višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	11 484,028	11 770,886	12 174,806	12 713,983	13 416,222	14 322,683	15 424,784	91 307,391
	Plaćanja	2 209,232	4 176,977	6 055,277	7 935,279	9 688,793	10 973,665	12 084,584	38 183,584
									91 307,391

3.2.2. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Godine	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
--------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira								
Ljudski resursi	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	1 862,688
Ostali administrativni rashodi	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	244,703
Međuzbroj za NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	2 107,391

Izvan NASLOVA 7. ⁹⁸ višegodišnjeg financijskog okvira								
Ljudski resursi	353,505	353,505	353,505	353,505	353,505	353,505	353,505	2 474,538
Ostali administrativni rashodi ⁹⁹	93,970	102,919	112,048	121,359	130,856	140,543	150,424	852,120
Međuzbroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	447,475	456,425	465,553	474,864	484,362	494,049	503,930	3 326,658

UKUPNO	748,531	757,481	766,609	775,920	785,417	795,105	804,986	5 434,049
---------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, bilo kojim dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

3.2.2.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa¹⁰⁰

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.

⁹⁸ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

⁹⁹ U ovoj fazi nisu predviđena bespovratna sredstva za Izvršnu agencija za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu.

¹⁰⁰ U delegacijama EU-a resursi će se utrošiti u skladu s odredbama iz ugovora o pružanju usluga između Komisije i EEAS-a od 20. prosinca 2010.

– Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

Godine	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)							
Sjedište i predstavništva Komisije	1 019	1 019	1 019	1 019	1 019	1 019	1 019
Delegacije	536	536	536	536	536	536	536
Istraživanje							
• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV) – UO, LO, UNS, UsO i MSD ¹⁰¹							
Naslov 7.							
Financirano iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	– u sjedištima	107	107	107	107	107	107
	– u delegacijama	39	39	39	39	39	39
Financirano iz omotnice Programa ¹⁰²	– u sjedištima	515	515	515	515	515	515
	– u delegacijama	3 237	3 237	3 237	3 237	3 237	3 237
Istraživanje							
Ostalo (navesti)							
UKUPNO	5 453	5 453	5 453	5 453	5 453	5 453	5 453

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	Zadaci će biti jednake postojećima (politika, programiranje, financiranje i ugovori, drugi horizontalni zadaci)
Vanjsko osoblje	Zadaci će biti jednake postojećima (politika, programiranje, financiranje i ugovori, drugi horizontalni zadaci)

¹⁰¹ UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

¹⁰² U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

3.2.3. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

- ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.
- predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Godine	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
  - Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
    - na vlastita sredstva
    - na druge prihode
- navesti ako su prihodi dodijeljeni proračunskim linijama rashoda

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska prihoda: linija	Učinak prijedloga/inicijative ¹⁰³						
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
Članak							

¹⁰³ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi umanjeni za 20 % na ime troškova naplate.